

Διοργανωτές / Organisers / Organisateurs / Organisatoren:

ELINYAE: <http://www.elinyae.gr>

ISSA: <http://health.prevention.issa.int>

BGW: <http://www.bgw-online.de>

INRS: <http://www.inrs.fr>

Suva: <http://www.suva.ch>

**Επιστημονική επιτροπή / Scientific Committee / Comité Scientifique /
Wissenschaftliches Komitee**

Prof. Makropoulos, ELINYAE, Greece

Dr. Sandner, BGW, Germany

Dr. Leprince, INRS, France

Dr. Eickmann, BGW, Germany

Dr. Jost, Suva, Switzerland

Dr. Kunz-Vondracek, Suva, Switzerland

Επαγγελματικοί κίνδυνοι για τους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας: προκλήσεις για την πρόληψη

4-6 Ιουνίου 2007, Αθήνα, Ελλάδα

Υπάρχουσα Κατάσταση

Οι εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας είναι εκτεθειμένοι σε πολλούς επαγγελματικούς κινδύνους που απειλούν την υγεία τους. Οι κίνδυνοι αυτοί περιλαμβάνουν λοιμώξεις, έκθεση σε διάφορους βιολογικούς, τοξικούς και χημικούς παράγοντες, ακτινοβολία, έντονη μυοσκελετική καταπόνηση, καθώς επίσης όσους σχετίζονται με το κυκλικό ωράριο εργασίας, το ψυχικό άγχος, την πνευματική κόπωση και τη σωματική βία. Οι επαγγελματίες στον τομέα της υγείας, επικεντρώνουν τις προσπάθειές τους, κυρίως, στην ποιότητα της περίθαλψης των ασθενών, εις βάρος, μερικές φορές, της ίδιας τους της υγείας.

Επιπλέον, οι εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας, έχουν συχνά περιορισμένη γνώση των επαγγελματικών κινδύνων στους οποίους εκτίθενται και των δυνατοτήτων πρόληψής τους. Τέλος, η έλλειψη χρόνου, προληπτικών μέτρων, προσωπικού και οικονομικών πόρων συχνά εμποδίζουν την εφαρμογή μέτρων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων.

Στόχοι του συνεδρίου

Το συνέδριο θα αποτελέσει ένα διεθνές φόρουμ ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών για την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων στον τομέα της υγείας και θα προτείνει λύσεις που μπορούν να εφαρμοστούν στην πράξη. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις δυσκολίες και στις ανάγκες των νοτιοανατολικών ευρωπαϊκών χωρών, στις οποίες συχνά παρατηρούνται διαφορετικά επίπεδα πρόληψης. Εξαιτίας της αύξησης των μετακινήσεων των ανθρώπων, οι εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας όλο και περισσότερο εκτίθενται σε κινδύνους λοιμώξεων, οι οποίες είτε είναι ήδη γνωστές από το παρελθόν είτε προέκυψαν πρόσφατα. Αυτοί οι κίνδυνοι, κατά συνέπεια, θα αποτελέσουν ένα από τα σημαντικότερα θέματα του συνεδρίου.

Σε ποιους απευθύνεται

Το συνέδριο απευθύνεται σε εργαζόμενους στον τομέα της υγείας, εργοδότες και διοικητές μονάδων περίθαλψης, ειδικούς σε θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία, εκπρόσωπους των κοινωνικών εταίρων, εκπρόσωπους των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, εκπρόσωπους των ελεγκτικών μηχανισμών των φορέων πρόληψης και εκπρόσωπους της πολιτείας.

Πρόγραμμα συνεδρίου

Κυριακή 3 Ιουνίου 2007

17:00 – 20:00

Εγγραφές συμμετεχόντων,
τοποθέτηση αναρτημένων
παρουσιάσεων (posters)

Δευτέρα 4 Ιουνίου 2007

09:00 – 10:00

Τελετή έναρξης

**Προεδρείο: Καθηγ. Β. Μακρόπουλος
(ΕΛΙΝΥΑΕ, Ελλάδα)**

Καθ. Β. Μακρόπουλος, Πρόεδρος
ΕΛΙΝΥΑΕ, Εθνική Σχολή Δημόσιας
Υγείας (ΕΣΔΥ), κ. Σ. Τσιτουρίδης,
Υπουργός Απασχόλησης και
Κοινωνικής Προστασίας, κ. Δ.
Αβραμόπουλος, Υπουργός Υγείας
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (έχει
προσκληθεί), κ. Ι. Παναγόπουλος,
Πρόεδρος Γενικής Συνομοσπονδίας
Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.), κ.
Δ. Δασκαλόπουλος, Πρόεδρος
Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών
(Σ.Ε.Β.), κ. Δ. Ασημακόπουλος,
Πρόεδρος Γενικής Συνομοσπονδίας
Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων
Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.), κ. Δ.
Αρμενάκης, Πρόεδρος Εθνικής
Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου
(Ε.Σ.Ε.Ε), κ. Σ. Παπασπύρος,
Πρόεδρος Α.Δ.Ε.Δ.Υ., Καθ. Mehrtens,
Πρόεδρος της ISSA, τομέας
υπηρεσιών υγείας

10.00 – 11.00

Εισαγωγή στις εργασίες του συνεδρίου

**Προεδρείο: Καθηγ. Μακρόπουλος
(ΕΛΙΝΥΑΕ, Ελλάδα)**

J.-L. Marié, Πρόεδρος της Ειδικής
Επιτροπής της ISSA για την πρόληψη,
Αντιπρόεδρος της ISSA, τομέας
υπηρεσιών υγείας, Γενικός Διευθυντής
INRS, Γαλλία

*Η προστασία της υγείας των
εργαζομένων στον τομέα της υγείας:
καθήκον της κοινωνία*

Prof. Brandenburg, Γενικός
Γραμματέας της ISSA, τομέας
υπηρεσιών υγείας, Μέλος της
Διοίκησης της BGW, Γερμανία
*Σύγχρονοι τρόποι πρόληψης στις
υπηρεσίες υγείας*

11:00 – 11:30

Διάλειμμα

11:30 – 13:00

Επαγγελματικοί κίνδυνοι για τους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας: προκλήσεις για την πρόληψη

**Προεδρείο: Prof. Mehrtens (BGW,
Γερμανία), Prof. Brandenburg
(BGW, Γερμανία)**

11.30

Β. Δρακόπουλος¹, Μ. Παπαδόπουλος²,
Ε. Γεωργιάδου¹, Δ. Πινότση¹, Θ. Κ.
Κωνσταντινίδης³, Β. Μακρόπουλος¹,
(1) ΕΛΙΝΥΑΕ, (2) ΤΕΕ, (3)
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης,
Ελλάδα
*Κίνδυνοι για την ασφάλεια των
εργαζομένων στα νοσοκομεία.
Πλαίσιο εκτίμησης, πρόληψης και
αντιμετώπισης τους*

11.42

A. Cantineau, N. Broessel, M.
Gonzalez, Hôpitaux Universitaires de
Strasbourg, Γαλλία
*Εκτίμηση των κινδύνων στα
νοσοκομεία: η εμπειρία από ένα
πανεπιστημιακό νοσοκομείο στη Γαλλία*

11.54

Β. Δρακόπουλος¹, Δ. Κ. Πατούχας²,
Κ. Γ. Βροντάκης³, Ε. Πανταζή⁴, Δ.
Πινότση¹, Θ. Κ. Κωνσταντινίδης⁶,
Β. Μακρόπουλος¹, (1) ΕΛΙΝΥΑΕ,
(2) Πανεπιστημιακό Περιφερειακό
Νοσοκομείο Πατρών, (3)
Πανεπιστήμιο Κρήτης, (4) «Γ.
Γεννηματάς» Γενικό Νοσοκομείο
Αττικής, (5) Δημοκρίτειο
Πανεπιστήμιο Θράκης, Ελλάδα
*Η ενημέρωση του προσωπικού των
νοσοκομείων για τους κινδύνους που
αφορούν την υγεία και την ασφάλεια. Η
χορήγηση και η χρήση μέσων ατομικής
προστασίας*

12.06

S. Praplan, F. Heusch, P. Hohlfeld, A.
Besançon, F. Zysset, CHUV, Ελβετία
*Προστασία των εγκύων εργαζομένων
ή του νοσηλευτικού προσωπικού σε
ένα πανεπιστημιακό νοσοκομείο, το
παράδειγμα του χημικού κινδύνου
(CHUV, Λωζάννη, Ελβετία)*

12.18

G. Richter, S. Schwarzwälder, J.
Schatte, BAuA, Γερμανία
*Πρωτοβουλία ποιότητας στον τομέα της
υγείας: πρόληψη των επαγγελματικών
κινδύνων και προαγωγή της υγείας στο
νοσηλευτικό προσωπικό*

12.30 – 13.00

Συζήτηση

13:00 – 14:30

Γεύμα / Συνεδρία αναρτημένων
παρουσιάσεων

14.30 – 18.30

Κίνδυνοι λοιμώξεων

Προεδρείο: **Dr. Leprince (INRS,
Γαλλία), Καθηγ. Γερούλανος
(ΩΝΑΣΕΙΟ, Ελλάδα)**

14.30

**Prof. Bouvet, Groupe hospitalier
Bichat - Claude Bernard, Γαλλία**
*Κίνδυνοι λοιμώξεων στον τομέα της
περίθαλψης: επικαιρότητα*

15.00

C. Le Bâcle, INRS, Γαλλία
Παγκοσμιοποίηση λοιμωδών νοσημάτων: τι είδους κίνδυνοι, τι είδους πρόληψη για τους εργαζόμενους στις υπηρεσίες υγείας

15.12

Σ. Γερουλάνος, Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο, Ελλάδα
Λοιμώξεις: Μαθήματα από το παρελθόν

15.24

Χρ. Παπάζογλου, Γ. Ντουνιάς,
Β. Μακρόπουλος, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, Ελλάδα
Βιολογικοί κίνδυνοι στις υπηρεσίες υγείας

15.36

A. Nold, F. Bochmann, HVBG, Γερμανία
Κίνδυνοι και μέτρα προφύλαξης από τραυματισμούς με βελόνες

15.48

A. Leprince, S. Benbouali, B. Cartier, B. Hoeldke, S. Sandner, Working Group “Infectious Risks” of the ISSA Health Services Section, Γερμανία
Δοχεία απόρριψης αιχμηρών αντικειμένων: τρόποι επιλογής και ασφαλούς χρήσης

16.00 - 16.30

Διάλειμμα

16.30

Χ. Πωγωνίδης^{1,2}, Ε. Ξενοδοχίδου^{1,3}, Α. Κουκουλιάτα¹, Ε. Χριστοδούλου⁴, Β. Δρακόπουλος⁵, Β. Μακρόπουλος⁵, Θ. Κ. Κωνσταντινίδης¹, (1) Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, (2) Σισμανόγλειο Γ. Νοσοκομείο Κομοτηνής, (3) Γ. Νοσοκομείο Ξάνθης, (4) Γ. Νοσοκομείο Γ. Παπανικολάου Θεσσαλονίκης, (5) ΕΛΙΝΥΑΕ, Ελλάδα.
Η εμβολιαστική κάλυψη των εργαζομένων στα νοσοκομεία έναντι του ιού της Ηπατίτιδας Β

16.42

Β. Δρακόπουλος¹, Δ. Κ. Πατούχας², Κ. Γ. Βροντάκης³, Δ. Πινότση¹, Ι. Πρωτοψάλτης⁴, Θ. Κ. Κωνσταντινίδης⁵, Β. Μακρόπουλος¹, (1) ΕΛΙΝΥΑΕ, (2) Πανεπιστημιακό Περιφερειακό Νοσοκομείο Πατρών, (3) Πανεπιστήμιο Κρήτης, (4) «Τζάνειο» Γ. Νοσοκομείο Πειραιά, (5) Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Ελλάδα
Κίνδυνος λοιμώξεων σε εργαζόμενους σε νοσοκομεία και ποσοστό ανοσοπροφύλαξης.

16.54

S. Touche¹, C. Berlie², H. Clermont³, C. David⁴, M. Domart⁵, C. Fabin⁶, A. Leprince⁴, (1) Centre Hospitalier Universitaire Reims, (2) Centre

Hospitalier Alençon, (3) Caisse Régionale d' Assurance Maladie, Paris, (4) INRS Paris, (5) Hôpital Européen Georges Pompidou Paris, (6) ACMS Paris, Γαλλία

Εκτίμηση βιολογικών κινδύνων σε ιατρικά εργαστήρια: δημιουργία ενός πρακτικού οδηγού

17.06

A. Heinemann, BGW, Γερμανία
Μεταφορά διαγνωστικών δειγμάτων

17.18

A. Nienhaus, BGW, Γερμανία
Φυματίωση: ανάλυση των κινδύνων και πρόληψη στον τομέα της υγείας στην Ευρώπη

17.30 – 18.30

Συζήτηση

20.30

Κοκτέιλ υποδοχής

Τρίτη 5 Ιουνίου 2007

09.00 – 13.00

Επικίνδυνες χημικές ουσίες
Προεδρείο: Dr. Eickmann (BGW, Γερμανία), Δρ. Χατζής (Ελλάδα)

09.00

Dr. Heiko Käfferlein, BGFA, Γερμανία
Πειραματικές προσεγγίσεις και

βιολογική παρακολούθηση των εργαζομένων στην εκτίμηση των κινδύνων από έκθεση σε χημικούς παράγοντες

09.30

Δ. Φυτιλή¹, Ε. Μιχελάκη², Γ. Στάμου³, Ε. Κυπραίου⁴, Α. Πανταζοπούλου⁵, Σ. Σουπιώνης⁶, Σ. Κωστόπουλος⁷, (1,3,4) Ιατρός Εργασίας- Επιμελητής Β, (2) Δερματολόγος- Επιμελήτρια Β, (7) Διευθυντής Τμήματος Ιατρικής της Εργασίας και Προστασίας του Περιβάλλοντος Γενικό Νοσοκομείο Ελευσίνας «Θριάσιο», (5) Ιατρός Εργασίας- Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Διδάκτωρ Ιατρικής Αθηνών, (6) Ιατρός Εργασίας, Ελλάδα
Δερματικές παθήσεις σε εργαζόμενους Γενικού Νοσοκομείου

09.42

Chr. Skudlik^{1,2}, H. Allmers¹, S. M. John¹, (1) University of Osnabrueck, Γερμανία, (2) ISSA Health Services Section
Εξ επαφής αλλεργίες στους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας στη Γερμανία – «παλιά» και «νέα» αλλεργιογόνα

09.54

S. M. John¹, B. Wulfhorst¹, H. Allmers¹, Chr. Skudlik^{1,2}, (1) University of Osnabrueck, Γερμανία, (2) ISSA Health Services Section
Διεπιστημονική αντιμετώπιση σοβαρών

10.06

M.A. Rossi, F. Copello, S. Voltolini,
San Martino Hospital, Ιταλία
*Αντιμετώπιση αλλεργιών από τη
χρήση latex στους εργαζόμενους στον
τομέα της υγείας: επανεξέταση μιας
στρατηγικής ασφάλειας*

10.18

Θ. Γκαλογιάννη, Α. Αθαναηλίδου,
Άγιος Δημήτριος Θεσ/νίκης, Ελλάδα
*Επαγγελματικοί κίνδυνοι από τη
μόλυνση του περιβάλλοντος εργασίας
στο χώρο του χειρουργείου*

10.30

E. Pilliere, D. Payan, INRS, Γαλλία
*Η βάση δεδομένων BIOTOX: εργαλείο
για τη βιολογική παρακολούθηση των
εργαζομένων με έκθεση σε προϊόντα
που χρησιμοποιούνται στους χώρους
υγείας*

10.42 – 11.00

Διάλειμμα

11.00

U. Eickmann, R. Ahrens, L.
Beaudouin, M. Falcy, M. Jost, M.
Rüegger, ISSA Health Services
Section, Chemical Risks Working
Group, Γερμανία
*Ασφαλής χρήση των απολυμαντικών
ουσιών*

11.12

M. Rüegger¹, R. Ahrens², U.
Eickmann², M. Falcy³, (1) Suva,
Ελβετία, (2) BGW, Γερμανία (3)
INRS, Γαλλία
*Ασφαλής χρήση των
αντινεοπλασματικών φαρμάκων:
Οδηγίες της ISSA και η εφαρμογή τους
στην Ελβετία*

11.24

L. Daguet¹, F. Merlet², D. Vernez¹
(1) AFSSET, (2) Agence de la
Biomédecine, Γαλλία
*Η χρήση του υγρού αζώτου στην
αναπαραγωγική βιολογία: από την
εκτίμηση στην πρόληψη των κινδύνων*

11.36

A. Heinemann¹, U. Eickmann¹, T.
Kiffmeyer², J. Türk², H. Stützer³, M.
Hahn³, C. Hadtstein⁴, (1) BGW, (2)
IUTA, (3) University of Cologne, (4)
Institute of Advanced Pharmaceutics,
Γερμανία
*Παρακολούθηση της επαγγελματικής
έκθεσης σε αντινεοπλασματικά
φάρμακα στα φαρμακεία μέσω
μετρήσεων στα επιχρίσματα*

11.48

W. Wegscheider, BGW, Γερμανία
*Επικίνδυνες ουσίες στα Ινστιτούτα
Παθολογοανατομίας*

12.00 – 13.00

Συζήτηση

13.00 – 14.30

Γεύμα / συνεδρία αναρτημένων παρουσιάσεων (posters)

14.30 – 18.30

Θέματα εργονομίας

Προεδρείο: Dr. Sandner (BGW, Γερμανία), Δρ. Αλεξόπουλος (Πανεπιστήμιο Πάτρας, Ελλάδα)

14.30

Dr. Hignett, Loughborough University, Ηνωμένο Βασίλειο
Η συμβολή της εργονομίας στη μείωση των μυοσκελετικών παθήσεων που σχετίζονται με τη μετακίνηση ασθενών: από την έρευνα στην πράξη

15.00

N. Wortmann, A. Luttmann, St. Kuhn, M. Jäger, BGW, Institut für Arbeitsphysiologie an der Universität Dortmund, Γερμανία
Εκτίμηση των δυνάμεων συμπίεσης του μεσοσπονδύλιου δίσκου στους επαγγελματίες στον τομέα της υγείας: επιπτώσεις στην αποκατάσταση και την πρόληψη

15.12

I. Daguët, D. Mezzarobba, M. Wallet, AP-HP, Γαλλία
Χειρωνακτική μετακίνηση ασθενών στα

νοσοκομεία: από μια προσέγγιση βάσει κανονισμών σε μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση, για μια πιο αποτελεσματική δράση

15.24

Ch.Trontin¹, J. Ph. Sabathé², (1) INRS, (2) Fondation Hôpital Saint Joseph, Γαλλία
Νοσηλευτικό προσωπικό και κίνδυνοι που συνδέονται με τη χειρωνακτική μετακίνηση των ασθενών. Οικονομικά επιχειρήματα για την πρόληψη

15.36

E. Τσοβίλη, Γ. Ραχιώτης, S. Touche, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Reims, Γαλλία
Επιπολασμός του συνδρόμου του καρπιαίου σωλήνα και νοσηλευτική εργασία σε μονάδα νεογνών

15.48

Γ. Καγιαλάρης¹, Α. Κορομπέλη², Ι. Χαρατζά³, Α. Ξυδέα-Κικεμένη⁴, (1) Ναυτικό Ν. Αθηνών, (2) Γ.Π.Ν. Σεισμανόγλειο, (3) Γ.Π.Ν. Παίδων Πεντέλης, (4) ΕΣΔΥ, Ελλάδα
Μυοσκελετική καταπόνηση νοσηλευτών σε σύνδεση με τη νυκτερινή βάρδια και το εργασιακό στρες

16.00 – 16.30

Διάλειμμα

16.30

E. Occhipinti, Foundation Don

Gnocchi ONLUS, Ιταλία
Χειρωνακτική μετακίνηση ασθενών στα νοσοκομεία και κατά τη νοσηλεία στο σπίτι στην περιοχή της Λομβαρδίας στην Ιταλία: τα προκαταρκτικά αποτελέσματα μιας συστηματικής μελέτης

16.42

M. Barroso, P. Carneiro, A.C. Braga, University of Minho, Πορτογαλία
Χαρακτηρισμός των εργονομικών προβλημάτων και μυοσκελετικών διαταραχών σε ένα περιφερειακό νοσοκομείο στην Πορτογαλία

16.54

M. Fray, S. Hignett, Loughborough University, Ηνωμένο Βασίλειο
Έχουν εξελιχτεί μέχρι σήμερα οι στόχοι των παρεμβάσεων όσον αφορά τη χειρωνακτική μετακίνηση του ασθενή;

17.06

L. Tamminen-Peter, Finnish Institute of Occupational Health, Φιλανδία
Ενσωμάτωση της εργονομίας στην εκπαίδευση των νοσηλευτών

17.18

J. J. Knibbe, N. E. Knibbe¹, (1) LOCOmotion, Research in Health Care, Κάτω Χώρες
Βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στους νοσηλευτές διάφορων κλάδων όσον αφορά την έκθεση, πόνους στην μέση, απουσία από την

εργασία και αναπηρίες από τη χρήση συσκευών ανύψωσης των ασθενών

17.30

Y. Gary CRAM Languedoc-Roussillon, S. Sandner, BGW, S. Kuhn, BGW, Γερμανία, B. Beck, Forum für Bildung und Beratung, W. Meier, Suva, I. Kunz-Vondracek, Suva, Ελβετία, J.-P. Meyer, INRS, Γαλλία
Θεμελιώδεις αρχές και οδηγίες για την πρόληψη των επαγγελματικών παθήσεων της σπονδυλικής στήλης και ιδιαίτερα της οσφυϊκής περιοχής στον κλάδο των νοσηλευτών

17.42 – 18.30

Συζήτηση

21.00

Επίσημο δείπνο

Τετάρτη 6 Ιουνίου 2007

09.00 – 10.30

Προστασία από την Ακτινοβολία

Προεδρείο: Dr. Jost (Suva, Ελβετία), Καθ. Κωνσταντινίδης (Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Ελλάδα)

09.00

Δρ. Παντελιάς, Διευθυντής Ινστιτούτου Ραδιοϊσοτόπων & Ραδιοδιαγνωστικών Προϊόντων, ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος, Ελλάδα

Προστασία από την ακτινοβολία στο περιβάλλον εργασίας: Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μεθόδους πρόβλεψης για την ανίχνευση υπερεισθησίας στην ιοντίζουσα ακτινοβολία και στην προδιάθεση για καρκίνο;

09.30

T. Καλέφ-Εζρα^{1,2}, Δ. Δριστιλιάρης², Α. Παπαδόπουλος², (1) Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, (2) Πανεπιστημιακό Γ. Νοσοκομείο Ιωαννίνων, Ελλάδα
Ακτινοπροστασία προσωπικού πανεπιστημιακού νοσοκομείου

09.42

Ch. Gauron, INRS, Γαλλία
Ακτινοπροστασία: ανάπτυξη ενός οδηγού καλών πρακτικών στο ιατρικό περιβάλλον

09.54

B. Siano, Ch. Gauron, INRS, Γαλλία
Επαγγελματική έκθεση των εργαζόμενων κατά τη διάρκεια της παρεμβατικής ακτινολογίας

10.06

Y. Ganem, INRS, Γαλλία
Πιρηνική μαγνητική τομογραφία και εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας: ποιες είναι οι προκλήσεις για την πρόληψη των κινδύνων από την μη-ιοντίζουσα ακτινοβολία;

10.18 – 10.30

Συζήτηση

10.30 – 11.00

Διάλειμμα

11.00 – 12.45

Ψυχολογική καταπόνηση και βία

Προεδρείο: Dr. Siano (INRS, Γαλλία), Δρ. Δρίβας (ΕΛΙΝΥΑΕ, Ελλάδα)

11.00

Dr. Hasselhorn, University of Wuppertal, Γερμανία
Ψυχολογικοί παράγοντες στην εργασία και την υγεία του νοσηλευτικού προσωπικού στην Ε.Ε. Τι κάνει τη διαφορά;

11.30

X. Vaxevanoglou¹, S. Ponnelle², (1) Université Lille 2, (2) Université de Picardie Jules Verne, Γαλλία
Άγχος και burnout στους νοσηλευτές: οργανωτικές και ψυχολογικές λειτουργίες της απανθρωποποίησης της σχέσης με τον ασθενή

11.42

B. Δρακόπουλος¹, Κ. Γ. Βροντάκης², Δ. Κ. Πατούχας³, Ε. Πανταζή⁴, Δ. Πινότση¹, Θ. Κ. Κωνσταντινίδης⁵, Β. Μακρόπουλος¹, (1) ΕΛΙΝΥΑΕ, (2) Πανεπιστήμιο Κρήτης, (3)

Πανεπιστημιακό Περιφερειακό Νοσοκομείο Πατρών, (4) «Γ. Γεννηματάς» Γενικό Νοσοκομείο Αττικής, (5) Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Ελλάδα
Οργανωτικοί κίνδυνοι για το προσωπικό του νοσοκομείου

11.54

S. de Gasparo, D. Mezzarobba, M. Wallet, AP-HP, Γαλλία

Η πρόκληση μιας προβληματικής που ενσωματώνει ποιοτικούς δείκτες στη διαχείριση των ψυχοκοινωνικών κινδύνων

12.06

B. Παμπάλη, E. Ιωαννίδου, Δ. Αγραφιώτης, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, Ελλάδα

Οι κοινωνικές αναπαραστάσεις για τον καρκίνο των γυναικών επαγγελματιών υγείας στο Νοσοκομείο ΜΕΤΑΞΑ

12.18

H. Kalboussi, O. El Maalel, S. Chatti, F. Debbabi, M. Bsila, N. Mrizak, Centre hospitalo-universitaire de Sousse, Τυνησία

Βία και επιθετικότητα του προσωπικού στις υπηρεσίες επειγόντων περιστατικών του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου της Sousse (Τυνησία)

12.30

A. Cantineau, N. Broessel, M. Kroll, M. Gonzalez, Hôpitaux Universitaires

de Strasbourg, Γαλλία
Η βία στα νοσοκομεία

12:45 – 13:15

Κλείσιμο εργασιών συνεδρίου Βράβευση Αναρτημένων Παρουσιάσεων

Προεδρείο: Καθ. Μακρόπουλος (ΕΛΙΝΥΑΕ, Ελλάδα), Prof. Mehrrens (BGW, Γερμανία)

Απονομή χρηματικών βραβείων σε τρεις αναρτημένες παρουσιάσεις (posters) που θα επιλεγθούν από την επιτροπή βράβευσης.

Risks for health care workers: prevention challenges

4-6 June 2007, Athens, Greece

Current situation

Health care professions generate many health risks associated with factors such as infectious agents, various chemicals, radiation as well as high musculoskeletal stresses, shift work, physical violence and various forms of mental stress. Health care professionals focus in general on quality of patient care, sometimes to the detriment of their own health. Moreover, health care workers often have limited knowledge of occupational risks and of relevant risk prevention possibilities. Finally, shortage of time and human resources, as well as unfavourable financial framework conditions, often impede many health and safety measures.

Symposium aims

The symposium will be an international forum for exchanging knowledge and experience of occupational risk prevention in the health services sector and will allow practical prevention solutions to be proposed. Special attention will be given to the problems and needs of southeastern European regions and countries, in which quite different levels of prevention can sometimes be noted. Through growing human mobility health care workers are increasingly subjected to risks of infectious diseases, which may be long-standing or recently emerging. These risks will therefore form one of the major symposium topics.

Target public

This symposium is intended for a wide range of people: health profession employees, care facility employers and managers, occupational health and safety specialists, Social Security and social partners representatives, prevention institution representatives performing surveillance assignments, political representatives.

Programme of the symposium

Sunday 3 June 2007

17:00 – 20:00

**Registration of the participants,
poster set up**

Monday 4 June 2007

09:00 – 10:00

Opening Session

Chairperson: Prof. Mr.

Makropoulos (ELINYAE, Greece)

Prof. V. Makropoulos, President of ELINYAE, National School of Public Health (NCSR), Mr. S. Tsitouridis, Minister of Occupation and Social Security, Mr. D. Avramopoulos, Minister of Health and Solidarity (has been invited), Mr. I. Panagopoulos, President of the Greek General Confederation of Labour (GSEE), Mr. D. Daskalopoulos, President of the Federation of Greek Industries (SEV), Mr. D. Asimakopoulos, President of the Confederation of Small and Medium sized enterprises of Greece (GSEVEE), Mr. D. Armenakis, President of the National Confederation of Hellenic Commerce (ESEE), Mr. S. Papaspyros, President of the Confederation of Public Servants (ADEDY), Prof. Mehrtens, President of the ISSA Health Services Section and Managing Director of BGW

10.00 – 11.00

Introduction

Chairperson: Prof. Makropoulos (ELINYAE, Greece)

J-L Marié, President of the ISSA Special Commission for Prevention, Vice-President of the ISSA Health Services Section, General Director of INRS

Protecting health care workers' health: the duty of the Community

Prof. Brandenburg, Secretary General of the ISSA Health Services Section and Member of the management of BGW, Germany

Up-to-date prevention in health services

11.00 – 11.30

Break

11.30 – 13.00

Risks for health care workers: prevention challenges

Chairpersons: Prof. Mehrtens

(BGW, Germany), Prof.

Brandenburg (BGW, Germany)

11.30

V. Drakopoulos¹, M. Papadopoulos², E. Georgiadou¹ D. Pinotsi¹, T. C. Constantinidis³, V. Makropoulos¹, (1) ELINYAE, (2) TEE, (3) Democritus University of Thrace, Greece

*Occupational safety in hospitals.
A framework for risk assessment,
prevention and control*

11.42

A. Cantineau, N. Broessel, M. Gonzalez, Hôpitaux Universitaires de Strasbourg, France

Risk assessment in hospital – the experience of a French university hospital centre

11.54

V. Drakopoulos¹, D. K Patouchas², C. G. Vrodakis³, E. Pantazi⁴, D. Pinotsi¹, T. C. Constantinidis⁵, V. Makropoulos¹,

(1) ELINYAE, (2) University of Patras, (3) University of Crete, (4) “G. Gennimatas” General Hospital of Athens, (5) Democritus University of Thrace, Greece

Information of hospital’s employees about the health and safety hazards, provision and use of personal safety equipment.

12.06

S. Praplan, F. Heusch, P. Hohlfeld, A. Besançon, F. Zysset, CHUV, Switzerland

Protection of pregnant and breastfeeding workers in a university hospital, example of the chemical risk (CHUV, Lausanne, Switzerland)

12.18

G. Richter, S. Schwarzwälder, J. Schatte, BAuA, Germany

Quality initiative in health care: prevention of occupational risks and promotion of health among health care workers

12.30 – 13.00

Discussion

13.00 – 14.30

Lunch and poster session

14.30 – 18.30

Infectious risks

Chairpersons: Dr. Leprince (INRS, France), Prof. Geroulanos (Onasseio hospital, Greece)

14.30

Prof. Bouvet, Groupe hospitalier Bichat - Claude Bernard, France
Latest news about occupational infectious hazards in the health care sector

15.00

C. Le Bâcle, INRS, France
Globalisation of infectious diseases: which risks, which prevention for health care workers

15.12

S. Geroulanos, Onasseio hospital, Greece
Infections: Lessons from the past

15.24

Chr. Papazoglou, G. Dounias, V. Makropoulos, NSPH, Greece
Biological hazards in health care facilities

15.36

A. Nold, F. Bochmann HVBG, Germany
Risks and prevention of needlestick injuries

15.48

A. Leprince, S. Benbouali, B. Cartier, B. Hoeldke, S. Sandner, Working Group “Infectious Risks” of the ISSA Health Services Section, Germany
Sharps disposal containers: how to select and use them safer?

16.00 – 16.30

Break

16.30

C. Pogonidis^{1,2}, E. Xenodohidou^{1,3}, A. Koukoulia¹, I. Christodoulou⁴, V. Drakopoulos⁵, V. Makropoulos⁵, T. C. Constantinidis¹, (1) Democritus University of Thrace, (2) General Hospital of Xanthi, (3) Sismanoglion General of Hospital Komotini, (4) General Hospital G. Papanikolaou Thessaloniki, (5) ELINYAE Greece
Vaccination coverage for hepatitis B. A study in health professionals of three Greek hospitals

16.42

V. Drakopoulos¹, D. K. Patouchas², C. G. Vrodakis³, D. Pinotsi¹, I. Protopsaltis⁴, T. C. Constantinidis⁵, V. Makropoulos¹, (1) ELINYAE, (2) University of Patras, (3) University of Crete, (4) “Tzaneio” General Hospital of Piraeus, (5) Democritus University of Thrace, Greece
Infectious risk in employees in Greek hospitals and percentage of immunoprotection

16.54

S. Touche¹, C. Berlic², H. Clermont³, C. David⁴, M. Domart⁵, C. Fabin⁶, A. Leprince⁴, (1) Centre Hospitalier Universitaire Reims, (2), Centre Hospitalier Alençon, (3) Caisse Régionale d’Assurance Maladie, Paris, (4) INRS Paris, (5) Hôpital européen Georges Pompidou Paris, (6) ACMS Paris, France
Evaluation of biological risks in medical laboratories: design of a practical guide

17.06

A. Heinemann, BGW, Germany
Transport of diagnostic specimens

17.18

A. Nienhaus, BGW, Germany
Tuberculosis in health care workers – Risk assessment and prevention - a review from a European perspective

17.30 – 18.30

Discussion

21.00

Welcome reception

Tuesday 5 June 2007

09.00 – 13.00

Chemical risk

Chairpersons: Dr. Eickmann (BGW, Germany), Dr. Chatzis (Greece)

09.00

Dr. Käfferlein, BGFA, Germany

Experimental settings and biological monitoring in human risk assessment of chemical exposures

09.30

D. Fytily¹, E. Mihelaki², G. Stamou³, L. Kypraiou⁴, A. Pantazopoulou⁵, S. Soupionis⁶, S. Kostopoulos⁷, (1,3,4,6) Occupational Doctors, (2) Dermatologist, (5) Ministry of Health and Social Solidarity, (7) Thriassio General Hospital, Greece
Skin disorders among employees of a general hospital

09.42

Chr. Skudlik^{1,2}, H.Allmers¹, S. M. John¹, (1) University of Osnabrueck, Germany, (2) ISSA Health Services Section
Contact allergies in health care professions in Germany – “old” and

“new” allergens

09.54

S. M. John¹, B. Wulfhorst¹, H. Allmers¹, Chr. Skudlik^{1,2}, (1) University of Osnabrueck, Germany, (2) ISSA Health Services Section
Multidisciplinary management of severe occupational skin disease (OSD)

10.06

M.A. Rossi, F. Copello, S. Voltolini, San Martino Hospital, Italy
Management of latex allergy in health care workers: follow up of a safe strategy

10.18

Th. Galogianni, A. Athanailidou, General hospital of Thessaloniki “San Demetrius”, Greece
Occupational hazards due to environmental pollution of the operation room

10.30

F. Pilliere, D. Payan, INRS, France
The BIOTOX database is a tool for physicians wanting to organise biological monitoring of exposure to chemicals used in health care settings

10.42 – 11.00

Break

11.00

U. Eickmann, R. Ahrens, L. Beaudouin, M. Falcy, M. Jost, M. Rügger, ISSA Health Services Section, Chemical Risks Working Group, Germany
Safe handling of disinfectants

11.12

M. Rügger¹, R. Ahrens², U. Eickmann², M. Falcy³, (1) Suva, Switzerland, (2) BGW, Germany (3) INRS, France
Safe handling of antineoplastic drugs – ISSA Guidelines and their implementation in Switzerland

11.24

I. Daguet¹, F. Merlet², D. Vernez¹ (1) AFSSET, (2) Agence de la Biomédecine, France
Using liquid nitrogen in reproductive biology: from risk assessment to prevention

11.36

A. Heinemann¹, U. Eickmann¹, T. Kiffmeyer², J. Türk², H. Stützer³, M. Hahn³, C. Hadtstein⁴, (1) BGW, (2) IUTA, (3) University of Cologne, (4) Institute of Advanced Pharmaceutics, Germany
Wipe sample monitoring of workplace contamination with antineoplastic drugs in pharmacie

11.48

W. Wegscheider, BGW, Germany
Hazardous substances in institutes for pathology

12.00 – 13.00

Discussion

13.00 – 14.30

Lunch and poster session

14.30 – 18.30

Ergonomic aspects

Chairpersons: Dr. Sandner (BGW, Germany), Dr. Alexopoulos (University of Patras, Greece)

14.30

Dr. Hignett, Loughborough University, United Kingdom
Using ergonomics to reduce musculoskeletal risks associated with patient handling: research and practice

15.00

N. Wortmann, A. Luttmann, St. Kuhn, M. Jäger, BGW, Institut für Arbeitsphysiologie an der Universität Dortmund, Germany
Evaluation of compressive forces at the lumbosacral disc in health-care – Effects on rehabilitation and prevention

15.12

I. Daguët, D. Mezzarobba, M. Wallet, AP-HP, France

Manual handling in the hospitals. From a statutory approach to an integrated approach, for a relevant and efficient action

15.24

Ch.Trontin¹, J. Ph. Sabathé², (1) INRS, (2) Fondation Hôpital Saint Joseph
Health care workers and risks related to manual handling: economic arguments for prevention

15.36

E. Tsovili, G. Rachiotis, S. Touche, University hospital of Reims, France
Prevalence of carpal tunnel syndrome and nursing work in neonatal care unit

15.48

G. Kagiari¹, A. Korobeli², I. Harantza³, A. Xydeas-Kikemenis⁴, (1) Naval Hospital of Athens, (2) G.P.N. Hospital of Sismanoglio, (3) G.P.N. Childrenhospital of Penteli, (4) NSPH
Musculoskeletal disorders of nurses, in connection with night shift and occupational stress

16.00 – 16.30

Break

16.30

E. Occhipinti, Foundation Don Gnocchi ONLUS, Italy

Patient manual handling in hospitals and care homes of Lombardy region: Preliminary results of a systematic study

16.42

M. Barroso, P. Carneiro, A. C. Braga, University of Minho, Portugal
Characterization of ergonomic issues and musculoskeletal complaints in a Portuguese district hospital

16.54

M. Fray, S. Hignett, Loughborough University, United Kingdom
Have the intentions of patient handling interventions changed over time?

17.06

L. Tamminen-Peter, Finnish Institute of Occupational Health, Finland
Development of teaching ergonomics at health care polytechnics and colleges

17.18

J. J. Knibbe, N. E. Knibbe¹, (1) LOCOmotion, Research in Health Care, the Netherlands
Short term and long term effects of patient lifting devices on exposure, back pain, sick leave and disability of nurses in different health care sectors

17.30

Y. Gary CRAM Languedoc-Roussillon, S. Sandner, BGW, S.

Kuhn, BGW, B. Beck, Forum für Bildung und Beratung, W. Meier, Suva, I. Kunz-Vondracek, Suva, J-P. Meyer, INRS, France
Fundamental principals and recommendations for the prevention of back illnesses in health care professionals

17.42 – 18.30

Discussion

21.00

Evening dinner

Wednesday 6 June 2007

09.00 – 10.30

Radiation protection

Chairpersons: Dr. Jost (Suva, Switzerland), Prof. Konstantinidis (Democritus University of Thrace, Greece)

09.00

Dr Pandelias, Director Institute of Radioisotops & Radiodiagnostic Products, National Centre for Scientific Research (NCSR) Demokritos, Greece

Radiation Protection in the Working Environment: Can we use predictive assays for detecting hypersensitivity to ionizing radiation and cancer predisposition?

09.30

J. Kalef-Ezra^{1,2}, D. Dristiliaris², A. Papadopoulos², (1) University of Ioannina, (2) Ioannina University Hospital, Greece
Occupational radiation protection at a university hospital

09.42

Ch. Gauron, INRS, France
Radioprotection. Development of a guide to best practice for the health care sector

09.54

B. Siano, Ch. Gauron, INRS, France
Occupational exposure during interventional radiology procedures

10.06

Y. Ganem, INRS, France
MRI and health care workers: what are the challenges for the prevention of the risks relating to non-ionising radiation?

10.18 – 10.30

Discussion

10.30 – 11.00

Break

11.00 – 12.45

Psychical stress load and violence at work

Chairpersons: Dr. Siano (INRS,

France), **Dr. Drivas (ELINYAE, Greece)**

11.00

Dr Hasselhorn, University of Wuppertal, Germany

Psychosocial factors at work and health among nurses in European countries - What makes the difference?

11.30

X. Vaxevanoglou¹, S. Ponnelle², (1) Université Lille 2, (2) Université de Picardie Jules Verne, France
Stress and burnout among health care workers: organizational and psychological functions of dehumanization of the relation with patient

11.42

V. Drakopoulos¹, C. G. Vrodakis², D. K Patouchas³, E. Pantazi⁴, D. Pinotsi¹, T. C. Constantinidis⁵, V. Makropoulos¹, (1) ELINYAE, (2) University of Crete, (3) University of Patras, (4) “G. Gennimatas” General Hospital of Athens, (5) Democritus University of Thrace, Greece
Organizational hazards for health care workers

11.54

S. de Gasparo, D. Mezzarobba, M. Wallet, AP-HP, France
The implications of an approach

based on qualitative indicators in psychosocial risk management

12.06

V. Babali, E. Ioannidou, D. Agrafiotis, NSPH, Greece
Social representations of women health professionals in METAXA hospital for cancer

12.18

H. Kalboussi, O. El Maalel, S. Chatti, F. Debbabi, M. Bsila, N. Mrizak, Centre hospitalo-universitaire de Sousse, Tunisia
Violence and assaults towards emergency workers of university hospitals in Sousse (Tunisia)

12.30

A. Cantineau, N. Broessel, M. Kroll, M. Gonzalez, Hôpitaux Universitaires de Strasbourg, France
Violence in hospital

12.42 – 13.15

Closing of the symposium, Ceremony for poster awards
Chairpersons: Prof. Makropoulos (ELINYAE, Greece), Prof. Mehrrens (BGW, Germany)

During the posters' exposition, a competition will be held. Prizes will be given to the three best posters.

Risques pour la santé des personnels de soins : enjeux pour la prévention

Athènes, Grèce, 4-6 juin 2007

Constats

Les risques pour la santé au travail dans les activités de soins sont nombreux. Ils sont liés à l'exposition aux facteurs suivants : agents infectieux, produits chimiques divers, rayonnements, ou encore fortes contraintes musculosquelettiques, travail posté, violence physique, diverses formes de charge mentale. Les professionnels de santé, quels qu'ils soient, sont très investis dans leur travail et privilégient la qualité des soins aux patients, au détriment parfois de leur propre santé. De plus, les soignants ont souvent une connaissance limitée des risques auxquels ils sont exposés dans leur activité professionnelle, ainsi que des mesures destinées à en prévenir les effets. Enfin, le manque de temps, de personnel et de moyens financiers fait souvent obstacle à la prévention.

Objectifs du colloque

Ce colloque constituera un forum international pour l'échange de savoirs et d'expériences en matière de prévention des risques professionnels dans le secteur santé, et permettra de proposer des solutions aux acteurs de terrain. Une attention particulière sera accordée aux difficultés et aux besoins des pays et régions du Sud-Est de l'Europe, où l'on peut parfois constater des différences dans le niveau de développement de la prévention. Du fait de la mobilité croissante des individus, les soignants sont de plus en plus confrontés aux risques résultant de maladies infectieuses connues de longue date ou d'émergence plus récente. Ces risques constitueront donc l'un des thèmes majeurs du colloque.

Publics cibles

Ce colloque s'adresse aux salariés des professions de santé, employeurs et responsables d'établissements de soins, fonctionnels de sécurité, représentants des partenaires sociaux et des organismes de Sécurité sociale, représentants des institutions de prévention des risques professionnels, responsables politiques.

Dimanche 3 juin 2007

17.00 – 20.00

Enregistrement des participants,
installation des posters

Lundi 4 juin 2007

09.00 – 10.00

Accueil des participants et ouverture de la manifestation

Président de séance : Prof. V. Makropoulos (ELINYAE, Grèce)
Prof. V. Makropoulos, Président de l'ELINYAE, Faculté Nationale pour la Santé Publique (FNSP), M. S. Tsitouridis, Ministre du Travail, M. D. Avramopoulos, Ministre de la Santé et de la Solidarité (il a été invité), M. I. Panagopoulos, Président de la Confédération Générale Hellénique du Travail (GSEE), M. D. Daskalopoulos, Président de la Fédération des Industries Helléniques (SEV), M. D. Asimakopoulos, Président de la Confédération Générale Hellénique des petites et moyennes entreprises (GSEVEE), M. D. Armenakis, Président de la Confédération Hellénique du Commerce (ESEE), M. S. Papaspyros, Président de la Confédération Supérieure Hellénique des fonctionnaires (ADEDY), Prof. Mehrtens, Président du Comité AISS Secteur santé

10.00 - 11.00

Introduction aux travaux du colloque

Président de séance : Prof. V. Makropoulos (ELINYAE, Grèce)
J.-L. Marié, Président de la Commission spéciale de prévention de l'AISS, Vice-Président du Comité AISS Secteur santé, Directeur Général de l'INRS

Protéger la santé des soignants : un devoir de la société

Prof. Brandenburg, Secrétaire Général du Comité Secteur santé, Membre du comité de direction de la BGW, Allemagne

Démarches actuelles de prévention dans le secteur santé

11.00 – 11.30

Pause

11.30 – 13.00

Risques pour la santé des personnels de soins : enjeux pour la prévention

Présidents de séance : Prof. Mehrtens (BGW, Allemagne), Prof. Brandenburg, (BGW, Allemagne)

11.30

V. Drakopoulos¹, M. Papadopoulos², E. Georgiadou¹ D. Pinotsi¹, T. C. Constantinidis³, V. Makropoulos¹, (1)

ELINYAE, (2) TEE, (3) Democritus University of Thrace, Grèce
Sécurité des personnels hospitaliers. Proposition de cadre général pour l'évaluation, la prévention et la maîtrise des risques

11.42

A. Cantineau, N. Broessel, M. Gonzalez, Hôpitaux Universitaires de Strasbourg, France
Evaluation des risques à l'hôpital : expérience d'un CHU français

11.54

V. Drakopoulos¹, D. K Patouchas², C. G. Vrodakis³, E. Pantazi⁴, D Pinotsi¹, T. C. Constantinidis⁵, V. Makropoulos¹, (1) ELINYAE, (2) University of Patras, (3) University of Crete, (4) "G. Gennimatas" General Hospital of Athens, (5) Democritus University of Thrace, Grèce.
Sensibilisation des personnels hospitaliers aux risques professionnels, mise à disposition d'équipements de protection individuelle et utilisation de ces équipements : état des lieux

12.06

S. Praplan, F. Heusch, P. Hohlfeld, A. Besançon, F. Zysset, CHUV, Suisse
Protection des collaboratrices enceintes ou qui allaitent dans un hôpital universitaire : exemple du risque chimique (CHUV, Lausanne, Suisse)

12.18

G. Richter, S. Schwarzwälder, J. Schatte, BAuA, Allemagne
Initiative qualité dans le secteur santé : prévention des risques professionnels et promotion de la santé chez les personnels soignants

12.30 – 13.00

Discussion

13.00 – 14.30

Déjeuner et séance de posters

14.30 – 18.30

Risques infectieux

Présidents de séance : Dr. Leprince (INRS, France), Prof. Geroulanos (Onasseio Hospital, Grèce)

14.30

Prof. Bouvet, Groupe hospitalier Bichat – Claude Bernard, France
Les risques infectieux professionnels en milieu de soins : point d'actualité

15.00

C. Le Bâcle, INRS, France
Mondialisation des maladies infectieuses : quels risques, quelle prévention pour les travailleurs du secteur santé

15.12

S. Geroulanos, Onasseio hôpital, Grèce

Maladies infectieuses : les leçons du passé

15.24

Chr. Papazoglou, G. Dounias, V. Makropoulos, NSPH, Grèce
Risques biologiques dans les établissements de soins

15.36

A. Nold, F. Bochmann, HVBG, Allemagne
Blessures par piqûres d'aiguille : risques et prévention

15.48

A. Leprince, S. Benbouali, B. Cartier, B. Hoeldke, S. Sandner, Comité AISS Secteur santé, Groupe de travail "Risques infectieux"
Les collecteurs pour matériels piquants/tranchants : bien les choisir et bien les utiliser

16.00 – 16.30

Pause

16.30

C. Pogonidis^{1,2}, E. Xenodohidou^{1,3}, A. Koukouliata¹, I. Christodoulou⁴, V. Drakopoulos⁵, V. Makropoulos⁵, T. C. Constantinidis¹, (1) Democritus University of Thrace, (2) General Hospital of Xanthi, (3) Sismanoglion General of Hospital Komotini, (4) General Hospital G. Papanikolaou Thessaloniki, (5) ELINYAE, Grèce

Couverture vaccinale contre l'hépatite B : étude chez les personnels soignants de trois hôpitaux grecs

16.42

V. Drakopoulos¹, D. K Patouchas², C. G. Vrodakis³, D. Pinotsi¹, I. Protopsaltis⁴, T. C. Constantinidis⁵, V. Makropoulos¹, (1) ELINYAE, (2) University of Patras, (3) University of Crete, (4) "Tzaneio" General Hospital of Piraeus, (5) Democritus University of Thrace, Grèce
Risques infectieux et taux de protection vaccinale chez les salariés des hôpitaux grecs

16.54

S. Touche¹, C. Berlie², H. Clermont³, C. David⁴, M. Domart⁵, C. Fabin⁶, A. Leprince⁴, (1) Centre Hospitalier Universitaire Reims, (2) Centre Hospitalier Alençon, (3) Caisse Régionale d'Assurance Maladie, Paris, (4) INRS Paris, (5) Hôpital Européen Georges Pompidou Paris, (6) ACMS Paris, France
Evaluation des risques biologiques en laboratoires : élaboration d'un guide pratique

17.06

A. Heinemann, BGW, Allemagne
Le transport des prélèvements pour diagnostic

17.18

A. Nienhaus, BGW, Allemagne
*Tuberculose : analyse des risques et
prévention dans les services de santé
en Europe*

17.30 – 18.30

Discussion

20.30

Cocktail de bienvenue

Mardi 5 juin 2007

09.00 – 13.00

Risques chimiques

Présidents de séance : Dr. Eickmann
(BGW, Allemagne), **Dr. Chatzis**
(Grèce)

09.00

Dr. Käfferlein, BGFA, Allemagne
*Approche expérimentale et
monitorage biologique dans
l'évaluation des risques chimiques
chez l'homme*

09.30

D. Fytili¹, E. Mihelaki², G. Stamou³,
L. Kypraiou⁴, A. Pantazopoulou⁵,
S. Soupionis⁶, S. Kostopoulos⁷,
(1,3,4,6) Occupational Doctors, (2)
Dermatologist, (5) Ministry of Health
and Social Solidarity, (7) Thriassio
General Hospital, Grèce
*Problèmes cutanés chez les salariés
d'un centre hospitalier*

09.42

Chr. Skudlik^{1,2}, H. Allmers¹, S. M.
John¹, (1) University of Osnabrueck,
Allemagne, (2) Comité AISS Secteur
santé
*Allergies de contact dans le secteur
santé en Allemagne : « anciens » et
« nouveaux » allergènes*

09.54

S. M. John¹, B. Wulfhorst¹, H.
Allmers¹, Chr. Skudlik^{1,2}, (1)
University of Osnabrueck, Allemagne,
(2) Comité AISS Secteur santé
*Prise en charge pluridisciplinaire
des cas graves d'affections cutanées
professionnelles*

10.06

M. A. Rossi, F. Copello, S. Voltolini,
San Martino Hospital, Italie
*Gestion de l'allergie au latex chez
les personnels de soins : suivi d'une
stratégie de sécurité*

10.18

Th. Galogianni, A. Athanailidou,
General hospital of Thessaloniki "San
Demetrius", Grèce
*Risques professionnels dus à la
présence de polluants atmosphériques
en salles d'opération*

10.30

F. Pilliere, D. Payan, INRS, France
*La base de données BIOTOX : un outil
pour les médecins souhaitant mettre en*

place une surveillance biologique des expositions à des produits utilisés en milieu de soins

10.30 – 11.00

Pause

11.00

U. Eickmann, R. Ahrens, L. Beaudouin, M. Falcy, M. Jost, M. Rügger, Comité AISS Secteur santé, Groupe de travail “Produits”, Allemagne
Sécurité dans l’emploi des désinfectants

11.12

M. Rügger¹, R. Ahrens², U. Eickmann², M. Falcy³, (1) Suva, Suisse, (2) BGW, Allemagne (3) INRS, France
Sécurité dans la manipulation des cytostatiques : mise en oeuvre des recommandations de l’AISS en Suisse

11.24

I. Daguet¹, F. Merlet², D. Vernez¹
(1) AFSSET, (2) Agence de la Biomédecine, France
L’utilisation de l’azote liquide en laboratoire de biologie de la reproduction : de l’évaluation à la prévention des risques

11.36

A. Heinemann¹, U. Eickmann¹, T. Kiffmeyer², J. Türk², H. Stützer³, M.

Hahn³, C. Hadtstein⁴, (1) BGW, (2) IUTA, (3) University of Cologne, (4) Institute of Advanced Pharmaceutics, Allemagne
Surveillance de l’exposition aux cytostatiques dans les pharmacies par la réalisation de frottis de surface, et incidence sur le respect des règles d’hygiène du travail

11.48

W. Wegscheider, BGW, Allemagne
Produits dangereux dans les laboratoires d’anatomopathologie

12.00 – 13.00

Discussion

13.00 – 14.30

Déjeuner et séance de posters

14.30 – 18.30

Aspects ergonomiques

Présidents de séance : **Dr. Sandner** (BGW, Allemagne), **Dr. Alexopoulos** (University of Patras, Grèce)

14.30

Dr. Hignett, Loughborough University, Royaume-Uni
Apports de l’ergonomie à la réduction des risques musculosquelettiques liés à la manutention des patients : de la recherche au terrain

15.00

N. Wortmann, A. Luttmann, St. Kuhn, M. Jäger, BGW, Institut für Arbeitsphysiologie an der Universität Dortmund, Allemagne
Evaluation des contraintes rachidiennes chez les soignants : conséquences en matière de préparation et de prévention

15.12

I. Daguët, D. Mezzarobba, M. Wallet, AP-HP, France
La manutention à l'hôpital : d'une approche réglementaire à une démarche intégrée, pour une action pertinente et efficace

15.24

Ch. Frontin¹, J. Ph. Sabathé², (1) INRS, (2) Fondation Hôpital Saint Joseph, France
Personnel de soins et risques liés à la manutention manuelle, des arguments économiques pour la prévention

15.36

E. Tsovilis, G. Rachiotis, S. Touche, Hôpital universitaire de Reims, France
Prévalence du syndrome du canal carpien chez les soignants d'un service de néonatalogie

15.48

G. Kagialaris¹, A. Korobeli², I. Harantza³, A. Xydeas-Kikemenis⁴, (1) Naval Hospital of Athens, (2) G.P.N.

Hospital of Sismanoglio, (3) G.P.N. Childrenhospital of Penteli, (4) NSPH, Grèce

Travail de nuit, stress et troubles musculosquelettiques chez le personnel infirmier

16.00 – 16.30

Pause

16.30

E. Occhipinti, Foundation Don Gnocchi ONLUS, Italie
Manutention manuelle des patients dans les hôpitaux et les établissements de soins en Lombardie : résultats préliminaires d'une étude systématique

16.42

M. Barroso, P. Carneiro, A. C. Braga, University of Minho, Portugal
Caractérisation des problèmes ergonomiques et des troubles musculosquelettiques dans un centre hospitalier régional au Portugal

16.54

M. Fray, S. Hignett, Loughborough University, Royaume-Uni
Les objectifs des interventions en matière de manutentions manuelles des patients ont-ils évolué au cours du temps ?

17.06

L. Tamminen-Peter, Finnish Institute of Occupational Health, Finlande

Intégration de l'ergonomie dans la formation des personnels infirmiers

17.18

J.J. Knibbe, N.E. Knibbe¹, (1) Locomotion, Research in Health Care, Pays-Bas

Effets à court et à long terme de l'utilisation de lève-patients sur l'exposition, les dorsalgies, l'absentéisme et les incapacités de travail chez le personnel infirmier dans différents secteurs de la santé

17.30

Y. Gary, CRAM Languedoc-Roussillon, S. Sandner, BGW, S. Kuhn, BGW, B. Beck, Forum für Bildung und Beratung, W. Meier, Suva, I. Kunz-Vondracek, Suva, J.-P. Meyer, INRS, France

Principes fondamentaux et recommandations pour la prévention des maux de dos chez le personnel soignant

17.42 – 18.30

Discussion

21.00

Soirée du colloque

Mercredi 6 juin 2007

09.00 – 10.30

Risques liés aux rayonnements

Présidents de séance : Dr. Jost

(Suva, Suisse), Prof. Konstantinidis (Democritus University of Thrace, Grèce)

09.00

Dr. Pandelias, Directeur de l'Institut des Radioisotopes et des Produits Radiodiagnostiques, Centre National de Recherche Scientifique, (CNRS) Demokritos, Grèce

Radioprotection en milieu de travail : peut-on utiliser des tests de dépistage d'une hypersensibilité aux rayonnements ionisants ou d'une prédisposition au cancer ?

09.30

J. Kalef-Ezra^{1,2}, D. Dristiliaris², A. Papadopoulos², (1) University of Ioannina, (2) Ioannina University Hospital, Grèce

Protection contre l'exposition professionnelle aux rayonnements dans un centre hospitalier universitaire grec

09.42

Ch. Gauron, INRS, France
Radioprotection : élaboration d'un guide de bonnes pratiques en milieu médical

09.54

B. Siano, Ch. Gauron, INRS, France
Exposition des professionnels au cours des actes de radiologie interventionnelle

10.06

Y. Ganem, INRS, France

IRM et personnels de soins : quels enjeux pour la prévention du risque lié aux rayonnements non ionisants ?

10.18 – 10.30

Discussion

10.30 – 11.00

Pause

11.00 – 12.45

Aspects psychosociaux

Présidents de séance : Dr. Siano (INRS, France), Dr. Drivas (ELINYAE, Grèce)

11.00

Dr. Hasselhorn, University of Wuppertal, Allemagne

Facteurs psychosociaux au travail et santé des soignants en Europe : ce qui fait la différence

11.30

X. Vaxevanoglou¹, S. Ponnelle², (1) Université Lille 2, (2) Université de Picardie Jules Verne, France

Stress et burnout des soignants : les fonctions organisationnelle et psychologique de la déshumanisation de la relation au patient

11.42

V. Drakopoulos¹, C. G. Vrodakis², D.

K. Patouchas³, E. Pantazi⁴, D. Pinotsi¹, T. C. Constantinidis⁵, V. Makropoulos¹, (1) ELINYAE, (2) University of Crete, (3) University of Patras, (4) “G. Gennimatas” General Hospital of Athens, (5) Democritus University of Thrace, Grèce

Risques organisationnels chez les personnels hospitaliers

11.54

S. de Gasparo, D. Mezzarobba, M. Wallet, AP-HP, France

L'enjeu d'une problématique qui intègre des indicateurs qualitatifs pour la gestion des risques psychosociaux

12.06

V. Babali, E. Ioannidou, D. Agraftotis, NSPH, Grèce

Représentations sociales chez les soignants travaillant à l'hôpital de cancérologie Metaxa

12.18

H. Kalboussi, O. El Maalel, S. Chatti, F. Debbabi, M. Bsila, N. Mrizak, Centre hospitalo-universitaire de Sousse, Tunisie

Violence et agressions subies par le personnel des services des urgences des Centres Hospitalo-Universitaires de Sousse (Tunisie)

12.30

A. Cantineau, N. Broessel, M. Kroll, M. Gonzalez, Hôpitaux Universitaires

de Strasbourg, France
La violence à l'hôpital

12.42 – 13.15

**Clôture du colloque, remise
des prix du concours de
posters**

**Présidents de séance : Prof.
Makropoulos (ELINYAE, Grèce),
Prof. Mehrrens (BGW, Allemagne)**

Dans le cadre de l'exposition de
posters, un concours sera organisé. Un
prix sera remis aux auteurs des trois
meilleurs posters.

Gesundheitsrisiken der Beschäftigten im Gesundheitswesen: eine Herausforderung für die Prävention

Athen, Griechenland, 4.-6. Juni 2007

Ausgangssituation

In den gesundheitsdienstlichen Berufen drohen zahlreiche arbeitsbedingte Risiken, die sich aus der Exposition gegenüber infektiösen Materialien, verschiedenen Chemikalien, Strahlung sowie aus großer muskuloskelettaler Belastung, aus Schichtarbeit, körperlicher Gewalt und aus verschiedenen Formen mentaler Belastung ergeben. Beschäftigte des Gesundheitswesens konzentrieren sich üblicherweise in hohem Maße auf die Versorgungsqualität für den Patienten und schenken dabei ihrer eigenen Gesundheit oftmals zu wenig Aufmerksamkeit. Ferner haben diese Beschäftigten häufig nur ein unzureichendes Wissen über ihre arbeitsbedingten Risiken und die entsprechenden Präventionsmöglichkeiten. Außerdem erschweren Personal- und Zeitmangel sowie ungünstige finanzielle Rahmenbedingungen viele Arbeitsschutzmaßnahmen.

Zielsetzung des Kolloquiums

Die Veranstaltung wird ein Forum für den internationalen Wissens- und Erfahrungsaustausch zum Arbeitsschutz im Gesundheitswesen sein und praktische Lösungen für die Prävention aufzeigen. Besondere Beachtung sollen die Schwierigkeiten und Bedürfnisse der Länder und Regionen Südosteuropas finden, wo man manchmal recht unterschiedliche Entwicklungsniveaus der Prävention antreffen kann. Ein weiterer aktueller Schwerpunkt werden die mit altbekannten und neuen Infektionskrankheiten verbundenen Risiken sein, die durch die weltweite Mobilität der Menschen zusätzliche Brisanz gerade auch für gesundheitsdienstliches Personal erlangen.

Zielgruppen

Dieses Kolloquium richtet sich an Beschäftigte in gesundheitsdienstlichen Berufen, Arbeitgeber und Leitungsverantwortliche gesundheitsdienstlicher Einrichtungen, Experten für Sicherheit und Gesundheit bei der Arbeit, Vertreter der Sozialpartner und von Institutionen der sozialen Sicherheit, Vertreter aus überwachenden Arbeitsschutzinstitutionen und politisch Verantwortliche.

Sonntag, 3. Juni 2007

17.00 – 20.00

**Registrierung der Teilnehmer,
Anbringen der Poster**

Montag, 4. Juni 2007

09.00 – 10.00

**Begrüßung der Teilnehmer
und Eröffnung der
Veranstaltung**

**Sitzungsleitung: Prof. Makropoulos,
(ELINYAE, Griechenland)**

Prof. V. Makropoulos, Vorsitzender des ELINYAE, Staatliche Fakultät für Soziale Gesundheit, Herr S. Tsitouridis, Minister für Beschäftigung, Herr D. Avramopoulos, Minister für Gesundheit (eingeladen), Herr I. Panagopoulos, Vorsitzender des Verbandes der Griechischen Gewerkschaften (GSEE), Herr D. Daskalopoulos, Vorsitzender des Verbandes der Griechischen Industrie (SEV), Herr D. Asimakopoulos, Vorsitzender des Verbandes der Griechischen Gewerbe (GSEVEE), Herr D. Armenakis, Vorsitzender des Verbandes der Griechischen Händler (ESEE), Herr S. Papaspyros, Vorsitzender des Verbandes der Griechischen Beamten (ADEDY), Prof. Mehrrens, Vorsitzender der

IVSS-Sektion Gesundheitswesen und Vorsitzender der Geschäftsführung der BGW

10.00 – 11.00

Einführung

**Sitzungsleitung: Prof. V.
Makropoulos (ELINYAE,
Griechenland)**

J.-L. Marié, Vorsitzender des Besonderen Ausschusses für Prävention der IVSS, Vizepräsident der IVSS-Sektion Gesundheitswesen, Generaldirektor des INRS, Frankreich

Die Gesundheit der Beschäftigten im Gesundheitswesen schützen: eine Pflicht der Gesellschaft

Prof. Brandenburg,

Generalsekretär der IVSS-Sektion Gesundheitswesen und Mitglied der Geschäftsführung der BGW, Deutschland

Zeitgemäße Ansätze zur Prävention im Gesundheitswesen

11.00 – 11.30

Pause

11.30 – 13.00

**Gesundheitsrisiken
der Beschäftigten im
Gesundheitswesen: eine
Herausforderung für die**

Prävention

Sitzungsleitung: Prof. Mehrrens (BGW, Deutschland), Prof. Brandenburg (BGW, Deutschland)

11.30

V. Drakopoulos¹, M. Papadopoulos², E. Georgiadou¹ D. Pinotsi¹, T. C. Constantinidis³, V. Makropoulos¹, (1) ELINYAE, (2) TEE, (3) Democritus University of Thrace, Griechenland
Arbeitsicherheit in Krankenhäusern. Ein System zur Risikobeurteilung, Prävention und Kontrolle

11.42

A. Cantineau, N. Broessel, M. Gonzalez, Hôpitaux Universitaires de Strasbourg, Frankreich
Risikoermittlung im Krankenhaus – Erfahrungen eines französischen Universitätsklinikums

11.54

V. Drakopoulos¹, D. K Patouchas², C. G. Vrodakis³, E. Pantazi⁴, D. Pinotsi¹, T. C. Constantinidis⁵, V. Makropoulos¹, (1) ELINYAE, (2) University of Patras, (3) University of Crete, (4) “G. Gennimatas” General Hospital of Athens, (5) Democritus University of Thrace, Griechenland.
Die Informierung von Krankenhausbeschäftigten über die Sicherheits- und Gesundheitsrisiken und über die Bereitstellung und den Gebrauch persönlicher Schutzausrüstung

12.06

S. Praplan, F. Heusch, P. Hohlfeld, A. Besançon, F. Zysset, CHUV, Schweiz
Schutz der schwangeren oder stillenden Mitarbeiterinnen in einem Universitätskrankenhaus am Beispiel chemischer Risiken

12.18

G. Richter, S. Schwarzwälder, J. Schatte, BAuA, Deutschland
Eine neue Qualität der Arbeit in der Pflege: Arbeitsschutz und Gesundheitsförderung in der Pflege

12.30 – 13.00

Diskussion

13.00 – 14.30

Mittagspause und Posterausstellung

14.30 – 18.30

Infektionsrisiken

Sitzungsleitung: Dr. Leprince (INRS, Frankreich), Prof. Geroulanos (Onasseio hospital, Griechenland)

14.30

Prof. Bouvet (Groupe hospitalier Bichat – Claude Bernard, Frankreich)
Aktuelles zu arbeitsbedingten Infektionsrisiken im Gesundheitswesen

15.00

C. Le Bâcle, INRS, Frankreich
*Globalisierung der
Infektionskrankheiten: Risiken und
Prävention für die Beschäftigten im
Gesundheitswesen*

15.12

S. Geroulanos, Onasseio hospital,
Griechenland
*Infektionskrankheiten: Lehren aus der
Vergangenheit*

15.24

Chr. Papazoglou, G. Dounias, V.
Makropoulos, NSPH, Griechenland
*Biologische Risiken in
gesundheitsdienstlichen Einrichtungen*

15.36

A. Nold, F. Bochmann, HVBG,
Deutschland
*Risiken und Prävention von
Nadelstichverletzungen*

15.48

A. Leprince, S. Benbouali, B. Cartier,
B. Hoeldke, S. Sandner, Working
Group
*Abfallbehälter für scharfe und spitze
Gegenstände: richtige Auswahl und
sichere Verwendung*

16.00 – 16.30

Pause

16.30

C. Pogonidis^{1,2}, E. Xenodohidou^{1,3},
A. Koukoulia¹, I. Christodoulou⁴,
V. Drakopoulos⁵, V. Makropoulos⁵,
T. C. Constantinidis¹, (1) Democritus
University of Thrace, (2) General
Hospital of Xanthi, (3) Sismanoglion
General of Hospital Komotini, (4)
General Hospital G. Papanikolaou
Thessaloniki, (5) ELINYAE
Griechenland
*Impfung gegen Hepatitis B – Eine
Studie beim Pflegepersonal in drei
griechischen Krankenhäusern*

16.42

V. Drakopoulos¹, D. K Patouchas²,
C. G. Vrodakis³, D. Pinotsi¹, I.
Protopsaltis⁴, T. C. Constantinidis⁵,
V. Makropoulos¹, (1) ELINYAE, (2)
University of Patras, (3) University of
Crete, (4) “Tzaneio” General Hospital
of Piraeus, (5) Democritus University
of Thrace, Griechenland
*Infektionsrisiken und die Rate der
Impfprophylaxe bei Beschäftigten in
griechischen Krankenhäusern*

16.54

S. Touche¹, C. Berlie², H. Clermont³,
C. David⁴, M. Domart⁵, C. Fabin⁶,
A. Leprince⁴, (1) Centre Hospitalier
Universitaire Reims, (2), Centre
Hospitalier Alençon, (3) Caisse
Régionale d'Assurance Maladie, Paris,
(4) INRS Paris, (5) Hôpital Européen
Georges Pompidou Paris, (6) ACMS
Paris, Frankreich

*Beurteilung der biologischen Risiken
in medizinischen Laboratorien:
Erarbeitung eines praktischen
Leitfadens*

17.06

A. Heinemann, BGW, Deutschland
*Der Transport von diagnostischen
Proben*

17.18

A. Nienhaus, BGW, Deutschland
*Tuberkulose im Gesundheitsdienst
– Gefährdungsanalyse und Prävention
– Ein Review aus europäischer
Perspektive*

17.30 – 18.30

Diskussion

20.30

Begrüßungscocktail

Dienstag, 5. Juni 2007

09.00 – 13.00

Chemische Risiken

**Sitzungsleitung: Dr. Eickmann
(BGW, Deutschland), Dr. Chatzis
(Griechenland)**

09.00

**Dr. H. Kafferlein (BGFA,
Deutschland)**
*Experimentelle Ansätze und
Biologisches Monitoring beim*

Menschen als Bestandteil der Risikobeurteilung von Chemikalien

09.30

D. Fytili¹, E. Mihelaki², G. Stamou³,
L. Kypraiou⁴, A. Pantazopoulou⁵,
S. Soupionis⁶, S. Kostopoulos⁷,
(1,3,4,6) Occupational Doctors, (2)
Dermatologist, (5) Ministry of Health
and Social Solidarity, (7) Thriassio
General Hospital, Griechenland
*Hauterkrankungen bei Beschäftigten
eines allgemeinen Krankenhauses*

09.42

Chr. Skudlik^{1,2}, H. Allmers¹, S. M.
John¹, (1) University of Osnabrueck,
Deutschland, (2) ISSA Health Services
Section
*Kontaktallergien im Gesundheitswesen
in Deutschland – “alte” und “neue”
Allergene*

09.54

S. M. John¹, B. Wulfhorst¹, H.
Allmers¹, Chr. Skudlik^{1,2}, (1)
University of Osnabrueck,
Deutschland, (2) ISSA Health Services
Section
*Multidisziplinäre Handhabung
schwerer berufsbedingter
Hauterkrankungen*

10.06

M.A. Rossi, F. Copello, S. Voltolini,
San Martino Hospital, Italien

Handhabung von Latexallergien bei Beschäftigten des Gesundheitsdienstes: nachgehende Untersuchung einer Sicherheitsstrategie

10.18

Th. Galogianni, A. Athanailidou, General hospital of Thessaloniki “San Demetrius”, Griechenland
Arbeitsbedingte Risiken durch Luftschadstoffe im Operationssaal

10.30

F. Pilliere, D. Payan, INRS, Frankreich
Datenbank BIOTOX : ein Instrument für Ärzte zur Umsetzung eines biologischen Monitoring bei Expositionen gegenüber Chemikalien, die in gesundheitsdienstlichen Einrichtungen verwendet werden

10.42 – 11.00

Pause

11.00

U. Eickmann, R. Ahrens, L. Beaudouin, M. Falcy, M. Jost, M. Rügger, ISSA Health Services Section, Chemical Risks Working Group, Deutschland
Sicherer Umgang mit Desinfektionsmitteln

11.12

M. Rügger¹, R. Ahrens², U. Eickmann², M. Falcy³, (1) Suva, Schweiz, (2) BGW, Deutschland, (3)

INRS, Frankreich
Sicherheit beim Umgang mit Zytostatika – IVSS-Leitlinien und ihre Umsetzung in der Schweiz

11.24

I. Daguet¹, F. Merlet², D. Vernez¹
(1) AFSSET, (2) Agence de la Biomédecine, Frankreich
Der Gebrauch des flüssigen Stickstoffs in der Reproduktionsmedizin: von der Risikoermittlung bis zur Prävention

11.36

A. Heinemann¹, U. Eickmann¹, T. Kiffmeyer², J. Türk², H. Stützer³, M. Hahn³, C. Hadtstein⁴, (1) BGW, (2) IUTA, (3) University of Cologne, (4) Institute of Advanced Pharmaceutics, Deutschland
Zytostatikabelastung in Apotheken: Einfluss des Wischproben-Monitorings

11.48

W. Wegscheider, BGW, Deutschland
Gefahrstoffe in Instituten für Pathologie

12.00 – 13.00

Diskussion

13.00 – 14.30

Mittagspause und Posterausstellung

14.30 – 18.30

Ergonomische Aspekte

Sitzungsleitung: Dr. Sandner (BGW, Deutschland), Dr. Alexopoulos (University of Patras, Griechenland)

14.30

Dr. Hignett, Loughborough University, Vereinigtes Königreich
Beitrag der Ergonomie zur Reduzierung der mit dem Bewegen von Patienten verbundenen muskuloskelettalen Risiken: Forschung und Praxis

15.00

N. Wortmann, A. Luttmann, St. Kuhn, M. Jäger, BGW, Institut für Arbeitsphysiologie an der Universität Dortmund, Deutschland
Ermittlung von Druckbelastungswerten in der Pflege – Auswirkungen auf die Rehabilitation und Prävention

15.12

I. Daguet, D. Mezzarobba, M. Wallet, AP-HP, Frankreich
Handhabung von Lasten im Krankenhaus : von einer Richtlinien-geleiteten Sichtweise zu einem integrierten Ansatz für eine angemessene und wirksame Aktion

15.24

Ch.Trontin¹, J. Ph. Sabathé², (1) INRS, (2) Fondation Hôpital Saint Joseph, Frankreich

Pflegepersonal und Risiken durch das manuelle Bewegen von Patienten: ökonomische Argumente für die Prävention

15.36

E. Tsovilis, G. Rachiotis, S. Touche, University hospital of Reims, Frankreich.
Prävalenz des Karpaltunnelsyndroms beim Pflegepersonal einer neonatalen Station

15.48

G. Kagialaris¹, A. Korobeli², I. Harantza³, A. Xydeas-Kikemenis⁴, (1) Naval Hospital of Athens, (2) G.P.N. Hospital of Sismanoglio, (3) G.P.N. Childrenhospital of Penteli, (4) NSPH
Muskuloskelettale Erkrankungen des Pflegepersonals in Verbindung mit Nacharbeit und arbeitsbedingtem Stress

16.00 – 16.30

Pause

16.30

E. Occhipinti, Foundation Don Gnocchi ONLUS, Italien
Manuelles Bewegen von Patienten in Krankenhäusern und Pflegeeinrichtungen der Lombardei: vorläufige Ergebnisse einer systematischen Untersuchung

16.42

M. Barroso, P. Carneiro, A. C. Braga,
University of Minho, Portugal
*Charakterisierung ergonomischer
Probleme und muskuloskelettaler
Beschwerden in einem portugiesischen
Distriktskrankenhaus*

16.54

M. Fray, S. Hignett, Loughborough
University, Vereinigtes Königreich
*Haben sich die Ziele der
Interventionen auf dem Gebiet des
manuellen Bewegens von Patienten im
Laufe der Zeit geändert?*

17.06

L. Tamminen-Peter, Finnish Institute
of Occupational Health, Finnland
*Entwicklung des Ergonomie-
Unterrichts an Ausbildungsstätten für
Pflegepersonal*

17.18

J. J. Knibbe, N. E. Knibbe¹, (1)
LOCOfotion, Research in Health
Care, Niederlande
*Kurzzeit- und Langzeiteffekte des
Einsatzes von Patientenliftern auf
Exposition, Rückenbeschwerden,
Abwesenheit vom Arbeitsplatz
und Arbeitsunfähigkeit beim
Pflegepersonal in verschiedenen
gesundheitsdienstlichen Bereichen*

17.30

Y. Gary, CRAM Languedoc-

Roussillon, S. Sandner, BGW, S.
Kuhn, BGW, B. Beck, Forum für
Bildung und Beratung, W. Meier,
Suva, I. Kunz-Vondracek, Suva, J.-P.
Meyer, INRS, Frankreich
*Grundprinzipien und Empfehlungen
für die Prävention von Rückenleiden
bei in gesundheitsdienstlichen Berufen
Tätigen*

17.42 – 18.30

Diskussion

21.00

Gala-Abend des Kolloquiums

Mittwoch, 6. Juni 2007

09.00 – 10.30

Risiken durch Strahlung

Sitzungsleitung: Dr. Jost (Suva,
Schweiz), Prof. Konstantinidis
(Democritus University of Thrace,
Griechenland)

09.00

**Dr. Pandelias, Direktor des
Instituts für Radioisotope und
Radiodiagnostische Produkte,
Forschungszentrum Demokritos,
Griechenland**
*Strahlenschutz in der
Arbeitsumgebung: Können wir
vorhersagende Untersuchungen
nutzen, um eine Hypersensitivität
gegenüber ionisierender Strahlung
und eine Krebsdisposition zu*

entdecken?

09.30

J. Kalef-Ezra^{1,2}, D. Dristiliaris², A. Papadopoulos², (1) University of Ioannina, (2) Ioannina University Hospital, Griechenland
Schutz vor beruflicher Strahlenexposition in einem Universitätskrankenhaus

09.42

Ch. Gauron, INRS, Frankreich
Strahlenschutz: Erarbeitung eines Leitfadens guter Praxis für den gesundheitsdienstlichen Bereich

09.54

B. Siano, Ch. Gauron, INRS, Frankreich
Berufliche Strahlenexposition in der interventionellen Radiologie

10.06

Y. Ganem, INRS, Frankreich
MRT und betreuendes Personal: Welche Herausforderungen gibt es für die Prävention von Risiken, die mit der nicht-ionisierenden Strahlung verbunden sind?

10.18 – 10.30

Diskussion

10.30 – 11.00

Pause

11.00 – 12.45

Psychosoziale Aspekte

Sitzungsleitung: Dr. Siano (INRS, Frankreich), Dr. Drivas (ELINYAE, Griechenland)

11.00

Dr. Hasselhorn, University of Wuppertal, Deutschland
Psychosoziale Faktoren bei der Arbeit und die Gesundheit von Pflegekräften in europäischen Ländern - Was macht den Unterschied?

11.30

X. Vaxevanoglou¹, S. Ponnelle², (1) Université Lille 2, (2) Université de Picardie Jules Verne, Frankreich
Stress und Burn-out-Syndrom der Beschäftigten im Gesundheitsdienst: Organisatorische und psychologische Auswirkungen der Entmenschlichung der Beziehung zum Patienten

11.42

V. Drakopoulos¹, C. G. Vrodakis², D. K. Patouchas³, E. Pantazi⁴, D. Pinotsi¹, T. C. Constantinidis⁵, V. Makropoulos¹, (1) ELINYAE, (2) University of Crete, (3) University of Patras, (4) "G. Gennimatas" General Hospital of Athens, (5) Democritus University of Thrace, Griechenland
Organisatorische Risikofaktoren bei

Krankenhausbeschäftigten

11.54

S. de Gasparo, D. Mezzarobba, M. Wallet, AP-HP, Frankreich
Die Bedeutung eines auf qualitativen Indikatoren basierenden Ansatzes im psychosozialen Risikomanagement

12.06

V. Babali, E. Ioannidou, D. Agrafiotis, NSPH, Griechenland
Soziale Repräsentationen weiblicher Beschäftigter im Metaxa-Krankenhaus für Krebserkrankungen

12.18

H. Kalboussi, O. El Maalel, S. Chatti, F. Debbabi, M. Bsila, N. Mrizak, Centre hospitalo-universitaire de

Sousse, Tunisia
Gewalt und Aggression gegenüber dem Personal der Notfallaufnahme der Universitätsklinik von Sousse

12.30

A. Cantineau, N. Broessel, M. Kroll, M. Gonzalez, Hôpitaux Universitaires de Strasbourg, Frankreich
Die Gewalt im Krankenhaus

12.45 – 13.15

Abschluss des Kolloquiums, Preisverleihung an die Sieger des Poster-Wettbewerbs
Sitzungsleitung: Prof. Makropoulos (ELINYAE, Griechenland), Prof. Mehrrens (BGW, Deutschland)
Verleihung der Preise für die besten Posters.

*ELINYAE in collaboration with the Department of Occupational Health:
Clinica del Lavoro “L. Devoto” University of Milan (Italy)*

organizes a seminar under the title

**“RISK ASSESSMENT WITH THE MAPO METHOD IN PATIENT
MANUAL HANDLING”.**

The seminar will be held on **Thursday 7 June 2007**, in Athens, at the Hellenic Institute for Occupational Health and Safety (ELINYAE): *143 Liosion str. & 6 Thirsiou str., (3rd floor)*. The participation is **free of charge** and the spoken language will be English.

For further information, please contact:

*Mrs Rizakou, tel.: +30 210820095, fax.: +30 2108200222,
rizakou@elinyae.gr (registration and organizational details).*
*Mrs Lomi, tel: +306946704705, fax.: +30 2109493331,
con.lomi@gmail.com (seminar topics).*

Seminar Schedule

A CD-ROM with observation protocol and related legend in English, as well as a software for MAPO index calculation, special references and material (protocols) for practical exercises, will be distributed to the seminar participants.

Start	End	TOPICS
8.30	10.30	Introduction on epidemiological issues in health care workers' spine diseases
		National and international method experiences for risk assessment in patient manual handling
		Methods and criteria for spine biomechanical overload assessment of health care workers manually handling patients
		The MAPO method for risk assessment in patient manual handling in hospital wards: organizational, environmental and equipment issues
		Observation protocol and methods defining risk determinant scores
10.30	11.15	Practical exercises on risk assessment in wards (MAPO) through simulation filling in the analytical protocol
11.15	12.00	Guided correction of MAPO check list in plenary session and discussion
12.00	12.30	RISK MAPPING
		Presentation of software for automatic calculation of MAPO index
		Criteria for ergonomic redesign
		Discussion

Αναρτημένες παρουσιάσεις / Posters

Οι ακόλουθες αναρτημένες παρουσιάσεις (posters) στην αγγλική απεικονίζουν τα διαφορετικά θέματα του συνεδρίου.

The following posters (in English) will illustrate the various symposium topics.

Les posters suivants (affichés en anglais) illustreront les différents thèmes du colloque.

Zu den Kolloquiumsthemen werden die folgenden Poster (in englischer Sprache) vorgestellt.

Risks for health care workers

Cloutier E., Ledoux E., Bourdouxhe M., IRSST, David H., Gagnon I., Quellet Fr., Montréal University, Canada

Private agency nurses and public network nurses: different work and risks.

Denis M-A., Edouard Herriot Hospital, Iwaz J., Hospices Civils de Lyon, Bernadet A., Edouard Herriot Hospital, Ecochard R., Hospices Civils de Lyon, Forissier M-F., Lyon Sud Hospital, Porst J-M., Hotel-Dieu Hospital, Robert O., Edouard Herriot Hospital, Volckmann Cl., Croix-Rousse Hospital, Bergeret A., Lyon Sud Hospital, France

Efficiency of a surveillance system to detect significant fluctuations in task-linked occupational blood exposures in a cohort of 24,000 health care workers over ten years.

Denis M-A., Edouard Herriot Hospital, Iwaz J., Hospices Civils de Lyon, Reymond E., Edouard Herriot Hospital, Bergeret A., University Lyon, Bergman C., Edouard Herriot Hospital, Gilibert R-P., Hospices Civils de Lyon, Vanhems P., Hospices Civils de Lyon, France

Prevalence and features of smoking among the personnel of a large French university hospital centre.

Deschamps F., Lesage F.X., Hospital of Reims, France

Specific job exposure risk assessment for health care workers.

Drakopoulos V., ELINYAE, Patouchas D.K., University of Patras, Vrodakis C.G., University of Crete, Pantazi E., G. Gennimatas Hospital, Protopsaltis I., Tzaneio Hospital, Constantinidis T.C., University of Thrace, Makropoulos V., ELINYAE, Greece

Health hazards in hospital employees of Greece.

Drakopoulos V., ELINYAE, Patouchas D.K., University of Patras, Vrodakis C.G., University of Crete, Pinotsi D., ELINYAE, Constantinidis T.C., University of Thrace, Makropoulos V., ELINYAE, Greece

BMI and different task jobs in hospitals in Greece.

Drakopoulos V., ELINYAE, Vrodakis C.G., University of Crete, Patouhas D.K., University of Patras, Pinotsi D., ELINYAE, Constantinidis T.C., University of Thrace, Makropoulos V., ELINYAE, Greece

Health care workers & smoking.

Hallström I. et al, AUVA, Austria

Pflegefit – the innovative prevention project for improvement of workplace quality for health care personnel

Höldke B., Schurig H.U., Central Federation of Public Sector Accident Insurers, Germany

Healthy skin campaign – prevention as soon as possible.

Kähler B., Pohrt U., Stiller-Harms C., Osternack R., Rojahn K., BGW, Klippel U., Osnabrück University, Germany

Modern preventive work requires innovative concepts: How the institution for statutory accident insurance and prevention in the health and welfare services (BGW) approaches geriatric care

Katsarou I., Patrino A., Tsimara E., Lountzi K., General Hospital of Zakynthos, Greece

History of occupational medicine and public health.

Koudouna I., Veterinarian-Hygienist, Xydeas-Kikemenis A., NSPH, Cyprus, Greece

Occupational risk in the veterinary profession

Kypraiou E., Fytili D., Stamou. G., Pantazopoulou A., Soupionis S., Kostopoulos S., Hounta M., Pagonis G., Skoufaras A., Paterakis N., Mpafa M., Staurakas E., Thriassio Hospital, Greece

Frequency of ophthalmic disorders among the administrative employees of a Greek general hospital.

Pantazopoulou A., Ministry of Health, Foteineas A., Medical Doctor, Greece
The hazardous medical waste management in the view of health and safety at work in Greek hospitals.

Pitsinis N., Dounias G., Makropoulos V., NSPH, Greece

Do hospital physicians need occupational physicians?

Pogonidis C., Koukoulia A., Xenodohidou E., University of Thrace, Christodoulou I., General Hospital G. Papanikolaou, Drakopoulos V., ELINYAE, Constantinidis T.C. University of Thrace, Greece

Common causes for health care professionals' injuries.

Pogonidis C., Xenodohidou E., Koukouliata A., University of Thrace, Christodoulou I., General Hospital G. Papanikolaou, Drakopoulos V., ELINYAE, Constantinidis T.C. University of Thrace, Greece

Occupational safety and health information gathered from Greek health care professionals

Velikos K., Ippokratio General Hospital of Thessaloniki, Greece

Ergonomics, hygiene and work safety in a big general hospital of Thessaloniki. Possible effects on the employees' productivity.

Infectious risks

Bouillaut K., Leprince A., INRS, France

A dangerous practice to be banned in microbiology laboratories: "sniffing" cultures for diagnosis of Brucella.

Chalazonitis A.N., Hippokrateio Hospital, Manetou A., NIMTS Hospital, Kontogiannis A., Antypa A., Papaioannou K., Bouga A., Hippokrateio Hospital, Greece

Quality control process in mammography departments.

Gerakari S., Karampali L., Liakou A., Kokkoris S., Nitsotolis T., Friligou E., Gianneli D., Chrysos G., Tzaniou Hospital, Greece

Occupational exposure to bloodborne pathogens.

Gerakari S., Karampali L., Tsimettas I., Sklaveniti A., Haramis A., Friligou E., Gianneli D., Chrysos G., Tzaniou Hospital, Greece

Risk of gastrointestinal infections in laboratory personnel.

Jelastopulu E., University of Patras, Mesolora F., Petropoulos X., Kardara M., Health Center of Erymanthia, Constantinidis T.C., University of Thrace, Detorakis I., University of Patras, Greece

Point prevalence of nosocomial infections in western Greece.

Kalboussi H., Kaabia N., Hannachi N., Debbabi F., Boukadida J., Letaief A., Mrizak N., CHU, Tunisia

A study of hepatitis C virus prevalence in hospital workers - Review of research conducted at the university hospital center in Sousse (Tunisia).

Karakosta P., Nurses Technical School, Greece

Dangers from pestilential diseases.

Katsarou I., Ioannidou S., Patrinoou A., Kyriakopoulou G., General Hospital of Zakynthos, Greece

Typhus and public health.

Kokouva M., Babali V., Hager I.F., Peppas Th.A., Minadaki M., Katsaris G., General Hospital of Nikaia, Greece

Awareness and attitude of health care workers towards protection measures regarding hepatitis and HIV.

Kokouva M., Stefanakou S., Fakitsa V., Drakoulis C., Tsioni S., Minadaki M., Sofroniadou K., General Hospital of Nikaia, Greece

Virologic profile and serum protection to hepatitis B of workers of the general hospital of Nikaia, Piraeus.

Lamontagne F., Tenon University Hospital, Abiteboul D., Lolom I., Pellissier G., Tarantola A., Descamps J.M, Bouvet E., Bichat University Hospital, the GERES* network, France

Role of safety-engineered devices in preventing needlestick injuries in French health care settings.

Leprince A., Bayeux M-C., INRS, Abiteboul D., Domart M., Bouvet E., GERES, France

Management of bystander exposure to infectious biological agents at work: EFICATT, an on-line guide.

Lisiak B., Marxen A., BGW, Germany

Project “Prophylaxis of Infectious diseases in medical practices”

Michaelis M., FFAS, Hofmann Fr., Kralj N., Schroeblert St., University of Wuppertal, Germany

Current tuberculosis risk in the health care sector – results of a skin test study between 1985 and 2000 in two large clinical facilities.

Michaelis M., FFAS, Hofmann Fr., Kralj N., University of Wuppertal, Rieger M.A., FFAS, Germany

Viral hepatitis in personnel working with psychiatric patients and mentally retarded residents.

Pasxali A., Mardagias V., Barlinga A., Provata T., Sanida V., Miari M., Klonou E., Panagiotaki E., General Hospital of Corfu, Greece

Legionella: The upcoming danger in the community as well as in the hospital environment.

Peletidou E., Hospital of Specific Diseases, Greece

Health care workers’ protection from infections.

Rachiotis G., Sotiria Hospital, Goritsas C., Sotiria Hospital, Alikakou V., Sotiria Hospital, Ferti A., Sotiria Hospital, Roumeliotou A., NSPH, Greece

Vaccination against Hepatitis B virus in workers of a general hospital in Athens

Ravé P., Sabathé J.P., Piétrasanta I., Fondation Hospital Saint Joseph, France

The support of the methods and tools of risk management and the ergonomics in

risk prevention in accident prevention from exposure to blood

Siarkou V., Chatzinasiou E., Aristotle University, Greece

Working safely at containment level 3.

Stavropoulou M., Bihtas A., Moraitis B., Kardari M., Patuhas D., Vithulkas S., General Hospital of University of Patras, Greece

Cleanliness and disinfection of nursing departments. Novel data and risks of infection for employees and patients.

Tarantola A., Hospital Bichat-Claude-Bernard, Rachline A., Hospital Bichat-Claude-Bernard, Konto C., Hospital Bichat-Claude-Bernard, Houze S., Hospital Bichat-Claude-Bernard, Sabah-Mondan C., Hospital Esquirol, Vrillon H., Hospital Esquirol, Bouvet E., Hospital Bichat-Claude-Bernard, the GERES, France

Transmission professionnelle du paludisme après accident d'exposition au sang (a.e.s.).

Zafeiropoulos P., specialist for Occupational and Internal Medicine, Greece

Natural and active immunization for Hepatitis HAV, HBV, HCV among the staff of a Municipality in West Thessaloniki.

Mazokopakis E.E., General Hospital of Heraklion, Naval Hospital of Crete, Greece

First case report of streptococcus suis septicaemia and meningitis from Greece.

Chemical risks

Drakopoulos V., ELINYAE, Constantinidis T.C., University of Thrace, Radin L., Kominos X., Dontas S., ELINYAE, Patouchas D.K., University of Patras, Vrodakis C.G., University of Crete, Pinotsi D., Makropoulos V., ELINYAE, Greece

Accidents and symptoms in employees in pathologoanatomy and cytologic laboratories and in employees who prepare chemotherapeutic drugs.

Eickmann U., Falcy M., Kähler B., Ahrens R., Rügger M., ISSA, Skudlik Ch., Osnabrück University, Germany

Prevention of occupational skin diseases in health services – a workshop arranged by the ISSA Health Services Section in Dresden 2008.

Grigoriadis D., Engineer, Greece

Chemotherapy drugs: Saviors or destroyers?

Halsen G., BGW, Germany

Internet-supported hazardous substances management system for medical and dental practices.

Hatzi V.I., Terzoudi G.I., Demokritos, Makropoulos V., ELINYAE, Pantelias G.E., Demokritos, Greece

Pre-irradiation-exposure glutaraldehyde increases G2-chromosomal radiosensitivity in human peripheral blood lymphocytes.

Hatzi V.I., Terzoudi G.I., Pantelias G.E., Demokritos, Spiliopoulou Ch., University of Athens, Makropoulos V., ELINYAE, Greece

The benzene metabolite hydroquinone enhances G2-chromosomal radiosensitivity by inducing a less-efficient G2-M checkpoint in irradiated lymphocytes.

Jost M., Rügger M., Gutzwiller A., Suva, Switzerland

Exposure to formaldehyde and organic solvents in histology laboratories.

Karakostas K., Thriassio Hospital, Xydeas- Kikemenis A., NSPH, Greece

Occupational exposure to chemical factors in hospitals.

Katsarou I., Kiriakopoulou G., Markou A., Ioannidou S., Haritos I., Pahoumis G., Touriki E., General Hospital of Zakynthos, Greece

Latex allergy – researching in a regional hospital.

Mazokopakis E.E., Hospital of Crete, Greece

Definition of occupational lead toxicity: standards and regulations.

Rosell M.G., Torrado S., Guardino X., INSHT, Spain

Occupational exposure to pentamidine isethionate in hospitals

Terzoudi G.I., Hatzi V.I., Demokritos, Makropoulos V., ELINYAE, Pantelias G.E., Demokritos, Greece

The use of cytogenetic methodologies for biomonitoring and identification of hypersensitive individuals to genotoxic exposure.

Torrado S., Rosell M.G., Guardino X., INSHT, Spain

Determination of cyclophosphamide by GC-MS in work surfaces of hospital pharmacies.

Mazokopakis E.E., Lionis C.D., University of Crete, Greece

Epidemiology of injuries aboard a Greek warship.

Ergonomic aspects

Barroso, M., University of Minho, Portugal

Assessing the risk of MSD in nursing activities - comparison between the use of MAPO and DINO techniques in a Portuguese district hospital.

Drakopoulos V., ELINYAE, Vrodakis C.G., University of Crete, Patouchas D.K, University of Patras, Protopsaltis I., Tzaneio Hospital, Pinotsi D., ELINYAE, Constantinidis T.C., University of Thrace, Makropoulos V., ELINYAE, Greece

Ergonomic hazards & musculoskeletal disorders in health care workers.

Drakopoulos V., ELINYAE, Pinotsi D., ELINYAE, Patouchas D.K, University of Patras, Vrodakis C.G., University of Crete, Constantinidis T.C., University of Thrace, Makropoulos V., ELINYAE, Greece

Musculoskeletal problems among employees with different specialities at hospitals in Greece.

Habibi E., Fereidan M., Aghababai A., Esfahan Medical University, Iran

Prevalence of musculoskeletal disorders and associated lost workdays in steel making industry.

Hermann S., Preventive, Caffier G., BAuA, Babel F., Workers Compensation Insurance, Liebers F., Schuetzel G., BAuA, Germany

Back protective patient transfer – good practice in the nationwide Implementation of back-friendly working in the nursing profession

Jäger M., Jordan C., Theilmeier A., Wortmann N., Kuhn St., Nienhaus A., Luttmann A., BGW, Germany

Biomechanically substantiated reduction of lumbar load for health care workers during patient handling.

Jones A., Dr Hignett S., Loughborough University, UK

An evaluation of mobility equipment used by the ambulance service.

Kähler B., Grimm S., Stangenberger S., BGW, Beck B., Forum FBB, Germany

Modern prevention work can exploit elements of entertainment to draw people's attention.

Knibbe J.J., Knibbe N.E., Research in Health Care, The Netherlands

Comparison of floorlifters and ceiling lifters as a preventive measure for nurses in health care.

Knibbe J.J., Knibbe N.E., Research in Health Care, The Netherlands

ErgoCoaches in Dutch health care: key workers promoting ergonomic changes: long term effects.

Knibbe J.J., Knibbe N.E., Research in Health Care, The Netherlands

Washing patients without water. The financial, ergonomic and quality of care effects of a profound change in working routines of nurses.

Lachame I., Vézina N., Côté C., UQAM Canada.

Ergonomic study of nurses difficulties at their work.

Lomi C., Lomi G., Pinotsi D., ELINYAE, Greece

The DINO instrument: translation into Greek and reliability test.

Luttmann A., Theilmeier A., Jordan C., Wortmann N., Kuhn St., Nienhaus A., Jäger M., BGW, Germany

Posture and action-force measurements for health-care workers during patient handling supporting lumbar-load quantification.

Pagou D., Mauroeidi A., Primary Care Centre of Salamina, Greece

The effect of McConnell taping technique on control & prevention of poor postural control among nurse staff working in a primary care center.

Pagou D., Pagos V., Andriopoulou M., Kontogeorgakopoulou A., Primary Care Centre of Salamina, Greece

Neck musculoskeletal disorders in dentistry: Risk factors assessment and educational program for control and prevention of chronic dysfunctions.

Pagou D., Pagos V., Andriopoulou M., Kontogeorgakopoulou A., Primary Care Centre of Salamina, Greece

The effects of an exercise program on control and prevention of forward-head posture and postural muscle weakness in dentistry.

Pantazopoulou A., Beltsios M., Fotineas A., Kypraiou E., Stamou G., Fytili D., Birli E., Kostopoulos S., Thriassio General Hospital, Greece

Musculoskeletal disorders in health care workers.

Pourabdian S., Golshiri P., Habibi E., Rismanchian M., Sadeghi M., Isfahan University, Iran

Assessment of antivibration handle in manual grinding machine and distribution of neurovascular disorders.

Sandner S., Beck B., Gary Y., Kuhn S., Kunz-Vondracek I., Meier W., Meyer J.-P., ISSA, Germany

Activities of the ergonomics working group of the ISSA Health Services Section.

Schindler A., Wortmann N., Hinz B., BGW, Germany

Configuring an ergonomical life for handicapped people, their persons in charge and instructors.

Schmitter D., Suva, Switzerland

Using the microscope in a relaxed manner.

Tierno O., Regional Office of the Southeast Social Security Administration, France

Overview of the conceptual guide of residence establishments for dependent old people.

Ghasemkhani M., Tehtan University, Iran

Musculoskeletal symptoms among automobile assembly line workers.

Radiation protection

Balougiyas C.N., Kalpakidis B., G. Papanikolaou Hospital, Greece

Occupational radiation protection at medical X-Ray diagnostic radiology departments.

Chalazonitis A. N., Kontogiannis A., Antypa A., Papaioannou K., Bouga A., Hippokrateio Hospital, Greece

Euroatom of 97/43/ directive. A powerful protective shield against ionizing radiation exposure for medical reasons.

Ganem Y., INRS, France

Implementation in France of the European directive on electromagnetic fields: the drafting of good practice guidelines for prevention.

Psychical stress load and violence at work

Alexopoulos E.C., University of Patras, Greece

Need for recovery of female hospital nurses.

Alexopoulos E.C., University of Patras, Greece

Subjective assessment of health status in nursing personnel.

Antoniou A-S., National & Kapodistrian University, Fiteli D., Stamou Y., Kypraiou E., Soupionis S., Pantazopoulou A., Birli E., Roka E., Kostopoulos S., Thriassio Hospital, Greece

How occupational stress factors affect Greek hospital physicians' levels of job satisfaction?

Drakopoulos V., Pinotsi D., ELINYAE, Vrodakis C.G., University of Crete, Patouchas D.K., University of Patras, Constantinidis T.C., University of Thrace, Makropoulos V., ELINYAE, Greece

Health care workers' subjective estimation of symptoms related to working conditions in Greek hospitals.

Drakopoulos V., ELINYAE, Vrodakis C. G., University of Crete, Patouchas D. K., University of Patras, Protopsaltis I., Tzanneio Hospital, Pantazi E., G. Gennimatas Hospital, Constantinidis T.C., University of Thrace, Makropoulos V., ELINYAE, Greece

Work shifts in Greek hospitals.

Garcia F., Cottura R., Vaxevanoglou X., Lille 2 University, France

The impact of organizational restructuring on the work and health of psychiatric

nursing staff.

Harantza I., Children Hospital of Penteli, Xydeas-Kikemenis A., NSPH, Greece

Stress and shifts among nursing personnel.

Harling M., Strehmel P., Hamburg University, Nienhaus A., BGW, Germany

Work-related stress and the consumption of psychotropic drugs in the veterinary profession.

Koupidis S., Grammatikopoulos E., Hardavela G., Fanti R., Athinaïou D., Zikou M., Neratzi M., Vasiliou S., Alamanos I., Psychiatric Hospital of Corfu, Greece

Occupational health and safety issues in the psychiatric hospital of Corfu, and relationship to the implementation of the psychiatric reform.

Malliaru M., Moustaka E., Constantinidis T.C., University of Thrace, Greece

Burnout of nursing personnel in a regional university hospital.

General Topics

Bakou B., Ministry of Labour, Xydeas-Kikemenis A., NSPH, Greece

Occupational accidents among hospitals' employees in the area of Athens during the years 2001-2004.

Ioannidis I., Bamios G., Kaloterakis I., Karoutsou M., Malindretos P., Taki O., Zaras Ch., Georgilas N., WDCT, Greece

The consequences of noise in the health of employees working in the proximity of pump-rooms of water supply.

Jimas A., Dounias G., Makropoulos V., NSPH, Greece

Occupational risks of pharmaceutical sales force.

Syrmos N., Valadakis V., Grigoriou K., Alexandrisis A., Arvanitakis P., Arvanitakis D., Venizelio General Hospital of Heraklio-Crete, Greece

Working accidents. Neurosurgery approach – confrontation.

Syrmos N., Delis I., Moutzidelis T., Chrisanthou Ch., Papaïoannou V., General Hospital of Giannitsa-Pella-Macedonia, Greece

Crosscut tendons of hands in hand craftsman of Giannitsa country.

Zombouli A., Constantinidis T., Vantarakis A., University of Thrace, Greece

Does the use of 17025 laboratory accreditation affect health and safety in a water microbiology laboratory?

Γενικές Πληροφορίες

Ημερομηνία και τόπος διεξαγωγής του συνεδρίου: Το συνέδριο θα πραγματοποιηθεί από 4 μέχρι 6 Ιουνίου 2007 στο ξενοδοχείο Hilton (αίθουσα Τερψιχόρη ABC) στην Αθήνα, Τηλ: +30 210 7281000, Φαξ: +30 210 7281111, <http://www1.hilton.com>.

Γλώσσες: Οι εισηγήσεις θα παρουσιαστούν στην ελληνική, αγγλική, γαλλική και γερμανική με ταυτόχρονη διερμηνεία και στις τέσσερις γλώσσες. Οι αναρτημένες ανακοινώσεις (posters) θα παρουσιαστούν αποκλειστικά στην αγγλική.

Πρακτικά του συνεδρίου: Οι προφορικές εισηγήσεις καθώς επίσης τα posters θα συμπεριληφθούν στα πρακτικά του συνεδρίου (CD-ROM), τα οποία θα αποσταλούν ταχυδρομικώς σε κάθε συμμετέχοντα μετά τη λήξη του συνεδρίου.

Κόστος εγγραφής:

▪ για τους συμμετέχοντες

Για εγγραφές μέχρι την 15^η Απριλίου 2007 το κόστος εγγραφής ανέρχεται σε **300 Ευρώ**, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Ενώ, για τις εγγραφές μετά την 16^η Απριλίου 2007, το κόστος ανέρχεται σε **370 Ευρώ**, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

▪ για τους Έλληνες νοσηλευτές, το κόστος ανέρχεται στα **120 Ευρώ**, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ

▪ για τους Έλληνες φοιτητές, το κόστος ανέρχεται στα **80 Ευρώ**, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ

Τα έξοδα εγγραφής καλύπτουν συμμετοχή στις εργασίες του συνεδρίου, απόκτηση των ειδικών εκδόσεων του συνεδρίου (βιβλίο περιλήψεων, CD-ROM πρακτικών, λίστα συμμετεχόντων), συμμετοχή στις εκδηλώσεις του συνεδρίου (κοκτέιλ υποδοχής), τροφοδοσία κατά τη διάρκεια του συνεδρίου.

▪ για τα συνοδά μέλη το κόστος ανέρχεται σε **70 Ευρώ**, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, καλύπτοντας τη συμμετοχή στις εκδηλώσεις του συνεδρίου (κοκτέιλ υποδοχής και επίσημο γεύμα).

Τρόποι εγγραφής:

Η εγγραφή σας μπορεί να γίνει ηλεκτρονικά, ταχυδρομικά ή μέσω φαξ. Για την εγγραφή σας απαιτείται η συμπλήρωση του έντυπου εγγραφής. Για το λόγο αυτό σας παρακαλούμε, να συμπληρώσετε το έντυπο εγγραφής που εμπεριέχεται στο πρόγραμμα και να το στείλετε στην παρακάτω διεύθυνση:

Imagine Congress & Travel E.E.
Υπόψη κας Βάννας Αντωνοπούλου
Κολοκοτρώνη 9, 10562 Αθήνα
Τηλ: +30 210 3252520
Φαξ: + 30 210 3252530
e-mail: v.antonopoulou@otenet.gr.

Καμία εγγραφή ή τροποποίησή της δε θα γίνει δεκτή τηλεφωνικά.

► *Θυμηθείτε να κρατήσετε ένα αντίγραφο της εγγραφής σας για τον προσωπικό σας φάκελο*

Τρόποι πληρωμής:

Οι πληρωμές σε Ευρώ θα πρέπει να λαμβάνουν χώρα ταυτόχρονα με την εγγραφή σας μέσω:

- τραπεζικού εμβάσματος, σε διαταγή της εταιρείας Imagine Congress and Travel E.E

Alpha Bank κατάστημα: 120

Φιλελλήνων 6, 10557 Αθήνα - Ελλάδα

Αρ. Λογαριασμού: 120 002320 005960

IBAN GR33 0140 1200 1200 0232 0005 960

BIC CRBAGRAA

- πιστωτικής κάρτας (VISA, AMERICAN EXPRESS, MASTERCARD) σε διαταγή της εταιρείας Imagine Congress & Travel E.E.

Προσωπικές επιταγές δεν γίνονται δεκτές.

► *Στην απόδειξη κατάθεσης, είναι απαραίτητο να αναγράφεται το όνομά σας και ο τίτλος του συνεδρίου*

Επιβεβαίωση εγγραφής:

Η επιβεβαίωση της εγγραφής σας συμπεριλαμβανομένων των κρατήσεων σε ξενοδοχεία, των εκδρομών και των εκδηλώσεων του συνεδρίου θα πραγματοποιείται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στην περίπτωση που στο δελτίο εγγραφής σας, δεν υπάρχει αναφορά σε e-mail θα γίνεται μέσω fax ή ταχυδρομείου.

Διαμονή κατά τη διάρκεια του συνεδρίου:

Για τη διαμονή σας κατά τη διάρκεια του συνεδρίου, ένας αριθμός δωματίων έχει ήδη προβλεφθεί στα ξενοδοχεία τα οποία αναφέρονται στο έντυπο εγγραφής. Στις αναφερόμενες τιμές συμπεριλαμβάνονται το πρωινό και οι φόροι.

Για την εξασφάλιση κράτησης δωματίου στα ξενοδοχεία αυτά, είναι απολύτως απαραίτητο να έχετε στείλει το δελτίο εγγραφής στην εταιρεία Imagine Congress & Travel, κατά προτίμηση πριν την 31^η Μαρτίου 2007. Μετά την ημερομηνία

αυτή δεν υπάρχει εγγυημένη διαθεσιμότητα δωματίων, λόγω της υψηλής ζήτησης που παρουσιάζεται στην Αθήνα κατά τον μήνα Ιούνιο. Επίσης, είναι σημαντικό να καταβάλετε προκαταβολή ίση με το κόστος διαμονής μιας νύχτας. Καμία επιβεβαίωση δεν θα πραγματοποιηθεί χωρίς την απόδειξη της προκαταβολής αυτής. Το υπόλοιπο του κόστους διαμονής σας θα πρέπει να εξοφληθεί μέχρι την 20^η Απριλίου 2007. Σας εφιστούμε την προσοχή στην τήρηση της χρονικής αυτής δέσμευσης.

Σημαντικές ημερομηνίες για την εγγραφή σας:

- 31^η Μαρτίου 2007: μετά από αυτήν την ημερομηνία δεν υπάρχει εγγυημένη διαθεσιμότητα των δωματίων στα ξενοδοχεία
- 16^η Απριλίου 2007: μετά από αυτήν την ημερομηνία τα έξοδα εγγραφής διαμορφώνονται από 300 Ευρώ σε 370 Ευρώ
- 20^η Απριλίου 2007: τελευταία ημέρα για την εξόφληση του υπολοίπου σχετικά με τη διαμονή σας στα ξενοδοχεία
- 30^η Απριλίου 2007: μετά από αυτή την ημερομηνία η συμμετοχή σας στις προτεινόμενες εκδρομές θα γίνεται με βάση τη διαθεσιμότητα των θέσεων.

Επιστροφές χρημάτων:

Εγγραφές:

Μέχρι την 11^η Μαΐου 2007, επιστρέφεται ολόκληρο το ποσό του κόστους εγγραφής, εκτός των εξόδων του προσωπικού σας φακέλου, το οποίο ανέρχεται σε 40 Ευρώ. Μετά από αυτήν την ημερομηνία δεν θα πραγματοποιηθεί καμία επιστροφή χρημάτων.

Ξενοδοχεία:

Από την 1^η μέχρι την 20^η Απριλίου 2007: παρακράτηση του 50% της καταβαλλόμενης προκαταβολής.

Από την 20^η Απριλίου μέχρι την ημερομηνία έναρξης των εργασιών του συνεδρίου: κανένα χρηματικό ποσό δεν θα επιστραφεί από την Imagine Congress & Travel E.E.

Προϋποθέσεις ακύρωσης:

Κάθε αίτημα για τροποποίηση ή ακύρωση θα πρέπει να απευθύνεται γραπτώς προς την εταιρεία Imagine Congress & Travel E.E.

Η σφραγίδα του ταχυδρομείου θα ληφθεί ως βάση για τον υπολογισμό του επιστρεφόμενου χρηματικού ποσού.

Εκδρομές:

Επιστροφή ολόκληρου του ποσού μπορεί να γίνει στις περιπτώσεις ακυρώσεων

των συμμετοχών εφόσον γίνει γνωστό στην εταιρεία Imagine Congress & Travel 24 ώρες πριν από την αναχώρηση.

Κοινωνικό πρόγραμμα

Κοκτέιλ υποδοχής

Δευτέρα 4 Ιουνίου 2007 (συμπεριλαμβάνεται στο κόστος εγγραφής για τους συνέδρους και τα συνοδά μέλη)

Επίσημο δείπνο

Τρίτη 5 Ιουνίου 2007 (40 Ευρώ για τους συνέδρους, συμπεριλαμβάνεται στο κόστος εγγραφής για τα συνοδά μέλη)

Προαιρετικές εκδρομές και επισκέψεις

Για τις εκδρομές απαιτείται ελάχιστη συμμετοχή 40 ατόμων. Οι κρατήσεις θα γίνονται με βάση το χρόνο εκδήλωσης ενδιαφέροντος (σειρά προτεραιότητας) και σύμφωνα με την υπάρχουσα διαθεσιμότητα. Μέχρι την 30^η Απριλίου θα πρέπει να έχετε καταβάλλει όλο το ποσό για την/τις εκδρομή/ές που επιλέξατε. Κατά τη διάρκεια των εργασιών του συνεδρίου, μπορείτε να δηλώσετε συμμετοχή στις εκδρομές που έχουν προγραμματιστεί μετά τη λήξη του.

Πριν την έναρξη των εργασιών του συνεδρίου

• Μυκήνες – Ναύπλιο - Επίδαυρος

Κυριακή 3 Ιουνίου 2007, ώρα αναχώρησης 8:45, ώρα άφιξης 19:00

Τιμή ανά άτομο: 93 Ευρώ, συμπεριλαμβανομένου γεύματος και ξενάγησης σε τρεις γλώσσες.

Αναχώρηση από τα ξενοδοχεία γύρω στις 8:45 για τις Μυκήνες, την ομηρική πόλη των Ατρείδων, σημαντικό κέντρο του μυκηναϊκού πολιτισμού (1600-1100 π.χ.), όπου θα ανακαλύψουμε την ελληνική ιστορία και μυθολογία. Θα μπορέσουμε να θαυμάσουμε: την Πύλη των Λεόντων, τον τάφο του Αγαμέμνονα, τα Κυκλώπεια Τείχη κ.λπ., ενώ από την Ακρόπολή της μια πανοραμική θέα. Μετά το γεύμα αναχώρηση για το Ναύπλιο, την πρώτη πρωτεύουσα της ανεξάρτητης Ελλάδας (1828-1838), για ένα περίπατο ανάμεσα στα γραφικά του σοκάκια και για μια εξερεύνηση του Κάστρου του Παλαμηδίου, των νεοκλασικών σπιτιών με τα ξύλινα μπαλκόνια και τα μαγαζιά με την τοπική χειροτεχνία. Η ημέρα θα τελειώσει με επίσκεψη στο θέατρο της Επιδαύρου, ξακουστό σε ολόκληρο τον κόσμο για την ακουστική του και όπου, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, δίδονται θεατρικές παραστάσεις.

Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου

• Ξενάγηση στην Αθήνα

Δευτέρα 4 Ιουνίου 2007, ώρα αναχώρησης 8:45, ώρα άφιξης 12:30

Τιμή ανά άτομο: 50 Ευρώ.

Αναχώρηση από τα ξενοδοχεία γύρω στις 08:45 για να ανακαλύψουμε τις δυο όψεις της Αθήνας: την αρχαία και τη σύγχρονη πόλη. Επίσκεψη -με τη βοήθεια ξεναγών- στον Ιερό Βράχο της Ακρόπολης, συμβόλου του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού και τους τρεις ναούς, τον Παρθενώνα, το Ερεχθείο με τις περίφημες Καρυάτιδες και το ναό της Απτέρου Νίκης.

Μετά την επίσκεψή μας στο μουσείο της Ακρόπολης, η σύγχρονη πόλη μας περιμένει να την ανακαλύψουμε. Ξενάγηση στο Πανεπιστήμιο, την Εθνική Βιβλιοθήκη, την Ακαδημία και το Παναθηναϊκό Στάδιο, όπου φιλοξενήθηκαν οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες της σύγχρονης περιόδου (1896).

● Ξενάγηση στην Αρχαία Κόρινθο

Τρίτη 5 Ιουνίου, ώρα αναχώρησης 08:45, ώρα άφιξης 14:00

Τιμή ανά άτομο: 55 Ευρώ.

Αναχώρηση από τα ξενοδοχεία γύρω στις 08:45 για να ταξιδέψουμε νοτιοδυτικά μέχρι να φτάσουμε στον περίφημο Ισθμό της Κορίνθου, που ενώνει το Σαρωνικό με τον Κορινθιακό κόλπο. Θα κάνουμε εδώ μια μικρή στάση για φωτογραφίες.

Η εκδρομή συνεχίζεται προς την Αρχαία Κόρινθο, όπου ο Απόστολος Παύλος έζησε και δίδαξε επί δύο χρόνια. Τα ερείπια της πόλης, που περιλαμβάνουν την Αγορά και το ναό του Απόλλωνα, δείχνουν καθαρά τον πλούτο και τη σπουδαιότητα της Κορίνθου στην αρχαιότητα. Θα κάνουμε μια μικρή στάση στο αρχαίο λιμάνι των Κεχρεών, πολύ σημαντικό διαμετακομιστικό κέντρο στην αρχαιότητα, όπου αποβιβάστηκε και ο Απόστολος Παύλος. Επιστροφή στην Αθήνα για γεύμα.

● Ξενάγηση στο Ιερό του Σουνίου

Τρίτη 5 Ιουνίου 2007, ώρα αναχώρησης 15:00, ώρα άφιξης 19:00

Τιμή ανά άτομο: 36 Ευρώ.

Αναχώρηση από τα ξενοδοχεία γύρω στις 15:00 με κατεύθυνση προς το νοτιότερο άκρο της Αττικής. Σε απόσταση 65 χμ. από την Αθήνα βρίσκεται το ακρωτήριο του Σουνίου. Πρόκειται για μια ειδυλλιακή περιοχή που παρουσιάζει ιδιαίτερο αρχαιολογικό ενδιαφέρον καθώς εδώ βρίσκεται ο αρχαίος ναός του Ποσειδώνα, ένα από τα σημαντικότερα ιερά της αρχαιότητας. Η διαδρομή είναι υπέροχη, καθώς διασχίζει κανείς μερικές από τις δημοφιλέστερες παραλίες της Αττικής. Φτάνοντας στο Σούνιο έχουμε την ευκαιρία να θαυμάσουμε τον αρχαίο ναό, σημείο ένωσης της γης με τον ουρανό και τη θάλασσα, κτισμένο στο ψηλότερο σημείο του λόφου (υψόμετρο 60 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας).

Μετά τη λήξη του συνεδρίου

● Δελφοί

Η εκδρομή μπορεί να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε ημερομηνία. Ώρα αναχώρησης 08:45, ώρα άφιξης 19:00.

Τιμή ανά άτομο: 93 Ευρώ, συμπεριλαμβανομένου γεύματος και ξενάγησης σε τρεις γλώσσες.

Ξεκινώντας από την Αθήνα, θα διασχίσουμε την Ηπειρωτική Ελλάδα περνώντας από τις πόλεις της Λιβαδειάς και της Αράχοβας. Μετά από τρεις ώρες, θα βρεθούμε στους Δελφούς οι οποίοι είναι ένα σπουδαίο θρησκευτικό κέντρο με το ναό και το μαντείο του θεού Απόλλωνα. Με τη βοήθεια ξεναγών θα επισκεφτούμε τον ναό του Απόλλωνα (6ος αι. π.χ.), τους θησαυρούς των Αθηναίων (475 π.χ.), το αρχαίο θέατρο (2ος αι. π.χ.), τον περίφημο θόλο, την Κασταλία πηγή, το επιβλητικό στάδιο καθώς επίσης και το αρχαιολογικό μουσείο με σημαντικότερο έκθεμα τον «Ηνίοχο».

• **Κρουαζιέρα στην Αίγινα-Ύδρα-Πόρο**

Η κρουαζιέρα μπορεί να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε ημερομηνία. Ώρα αναχώρησης 07:45, ώρα άφιξης 19:00.

Τιμή ανά άτομο: 80 Ευρώ συμπεριλαμβανομένου γεύματος και ξενάγησης σε τρεις γλώσσες.

Επιβίβαση στο κρουαζιερόπλοιο στον Πειραιά, για μια ευχάριστη ανάπαυλα στον Σαρωνικό Κόλπο. Το νησί της Αίγινας με τα όμορφα μαγαζιά του, η κοσμοπολίτικη Ύδρα και ο Πόρος, με συχνές αναφορές στην ελληνική λογοτεχνία, θα σας προσφέρουν αξέχαστες στιγμές.

General Information

Date and place: the symposium will be held from 4th to 6th June 2007 at Hilton Hotel (room name: Terpsichore A,B,C), Athens, Greece, tel: +30 210 7281000, fax: +30 210 7281111, <http://www1.hilton.com>

Languages: Contributions will be given in English, French, German and Greek, with simultaneous translation. Posters will be in English.

Symposium proceedings: Oral presentations and posters will be included in the symposium proceedings (cd-rom) and sent to every participant after the symposium.

Registration fees:

▪ Participants

300 Euros (taxes included) for participants up to 15 April 2007 and **370 Euros** (taxes included) from 16 April 2007.

Registration fees cover the symposium's scientific events, documents (abstracts, proceedings, list of participants, etc.), welcome cocktail, coffee breaks, lunches on 4 and 5 June 2007.

▪ Accompanying persons

70 Euros (taxes included) for the welcome cocktail and gala evening.

Registration terms:

Please use the attached form for registration (participants, accompanying persons, visits and excursions, hotel room reservation), and send it to:

Imagine Congress & Travel E.E.

At the attention of Ms Vanna Antonopoulou

9, Kolokotroni str., 10562 Athens

Tel: +30 210 3252520

Fax: +30 210 3252530

e-mail: v.antonopoulou@otenet.gr

- Remember to keep a copy of the registration form for your files.

- No registration can be made or changed by telephone.

Payment instructions:

Payment must be made at registration by:

- bank transfer to the order of Imagine Congress and Travel E.E.

ALPHA BANK Branch no (120)
6, Filellinon street, 105 57 Athens – Greece
Account Number: 120 002320 005960
IBAN GR33 0140 1200 1200 0232 0005 960
BIC CRBAGRAA

- by credit card (VISA, AMERICAN EXPRESS, MASTERCARD) to the order of Imagine Congress and Travel E.E. No personal cheques are accepted.

► *Please state participant name and symposium title on the transfer order.*

Registration confirmation:

Concerning your registration to the symposium, hotel and excursions, you will receive a written confirmation via e-mail. If you do not have any fax number or e-mail address, the confirmation could be sent by post.

Accommodation during the symposium:

A number of rooms have been booked in the hotels listed on the registration form. Prices include breakfast and taxes. Please fill in the registration form and send it to Imagine Congress & Travel preferably before 31 March 2007 (room availability is no longer guaranteed after this date due to the crowd in Athens in June) together with a deposit corresponding to the price of one night. No confirmation will be made before having received this deposit. The balance is due on 20 April 2007 at the latest.

Important registration dates:

- 31 March 2007: after this date, room availability is no longer guaranteed
- 16 April 2007: symposium registration fees change from 300€ to 370€
- 20 April 2007: payment of hotel balances
- 30 April 2007: after this date, excursion reservations will be made on a space available basis.

Cancellation terms:

Any modification or cancellation request shall be made in writing to Imagine Congress & Travel. The postmark will be the basis for calculating refunds.

Symposium registration:

Up to 11 May 2007, all registration fees shall be refunded except file fees (40€). No refund will be paid after this date.

Hotels:

From 1 to 20 April 2007: 50% deduction from the deposit.

After 20 April 2007: no refund will be paid by Imagine Congress & Travel.

Excursions:

Total refund of excursion fees, if the cancellation is made 1 day before the excursion.

Social programme

Welcome cocktail

Monday 4 June 2007 (included in the registration fees for participants and accompanying persons)

Symposium evening

Tuesday 5 June 2007 (40 Euros for participants; included in the registration fees for accompanying persons)

Optional visits and excursions

For all excursions and visits, a minimum of 40 people is required.

Reservations will be made as requests come and on a space available basis.

Whole payment must be made by 30 April 2007.

Registrations to post-symposium excursions can be made during the symposium.

Pre-symposium excursion

● Mycenae – Nauplia - Epidaurus

Sunday 3 June 2007, 08:45 to 19:00 approx.

Price per person: 93 Euros, lunch and guided tour in 3 languages are included.

Departure from the hotels at 8:45 for Mycenae, the city of the Atrides sung by Homer and main home of the Mycenae civilisation (-1600 to -1100), where visitors will discover the Greek history and mythology. They can admire the monuments: the Lion Gate, remotest example of monumental architecture, Agamemnon's tomb, the cyclopean masonry, etc., and contemplate the panoramic view from the Acropolis. After lunch, departure for Nauplia, first capital of independent Greece (1828-1838), for a walk in the picturesque alleys and to discover the fortress of Palamidi, the neoclassical houses with their wooden balconies and local crafts shops. The day shall end with a visit to the Epidaurus theatre, world-famed for its acoustics that has showed plays since Ancient Greece.

Excursion during the symposium

● Visit of Athens

Monday 4 June 2007, 08:45 to 12:30 approx.

Price per person: 50 Euros

Departure from the hotels at 08:45 to discover ancient and modern Athens. First, a guided tour of the sacred hill of Athens: the Acropolis, symbol of ancient Greek civilisation with its three temples dedicated to the goddess Athena (the Parthenon, the Erechtheum and its famous caryatid figures and the Temple of Athena Nike or temple of the Wingless Victory). After the Greek sculpture in the Acropolis museum, the modern city awaits to be discovered. The visit includes the Neoclassical Trilogy: the National Library, University and Academy of Athens and the Panathenian Stadium in which were held the first modern Olympic Games in 1896.

● **Visit to Ancient Corinth**

Tuesday 5 June 2007, 08:45 to 12:30 approx.

Price per person: 55 Euros

Departure from the hotels at 08:45 to follow a southwest direction until we reach the Corinth Canal, which connects the Saronic with the Corinthian gulf (short stop). Shortly thereafter we reach the ancient town of Corinth, where St. Paul lived and preached for two years. The remains of the town, that include the huge agora and Apollo's Temple (6th B.C.), reveal the wealth and the importance of Corinth in ancientry. We will have a short stop at the site of the ancient port of Kechreai, a very important transit center, where St. Paul disembarked.

● **Visit to Sounio**

Tuesday 5 June 2007, 15:00 to 19:00 approx.

Price per person: 36 Euros

Departure from the hotels at 15:00 for a relaxing coastal drive past the wonderful beaches of Glyfada, Vouliagmeni and Varkiza to the most southern point of Attica (65 km. from Athens), CAPE SOUNION, where the white marble pillars of the TEMPLE of POSSEIDON stand. Cape Sounio is one of the most imposing spots in Greece that for centuries acted as a landmark for boats sailing between Piraeus and the islands. The temple that stands on its tip is a sanctuary to the God of the Sea – Poseidon. On the way to Cape Sounio you will have a splendid view of the Saronic Gulf and the little islands offshore. It looks as a link that connects the sky, the earth and the sea.

Post-symposium excursions

● **Delphi**

The trip can be made any day you wish, 08:45 to 19:00

Price per person: 93 Euros, lunch and guided tour in 3 languages are included

Departure from the hotels at 08:45, to cross over Continental Greece, passing Livadia and Arachova, one of the famous winter destinations, to reach Delphi after 3 hours. Delphi constitutes a very important religious centre with the Temple of Pythian Apollo. With the help of the tourist guides, we will visit the temple of

Apollo (6th B.C), the Athenian's Treasures (475 B.C.), the Ancient Theatre (2nd B.C.), the great Tholos, the Castalia Spring, the imposing Ancient Stadium and finally the archeological museum, with the unique bronze Charioteer, its most important exhibit.

● **Cruise to Aegina, Hydra and Poros**

The trip can be made any day you wish, 08:45 to 19:00.

Price per person: 80 Euros, lunch and guided tour in 3 languages are included.

Embark at Piraeus port on a cruise boat to enjoy a relaxing tour of the Saronic Gulf. The island of Aegina and its pretty shops, cosmopolitan Hydra and Poros, often referred to in Greek literature, will offer memorable moments.

Informations générales

Date et lieu : Le colloque se tiendra du 4 au 6 juin 2007 à l'hôtel Hilton (salle: Terpsichore A,B,C), Athènes, Grèce, tel: +30 210 7281000, Fax: +30 210 7281111, <http://www1.hilton.com>

Langues : Les communications seront présentées en français, allemand, anglais ou grec, avec interprétation simultanée. Les posters seront affichés en anglais.

Actes du colloque : Communications orales et posters seront publiés sur CD-ROM (envoyé à chaque participant après la manifestation).

Droits d'inscription :

▪ pour les participants

300 Euros (taxes comprises) pour les inscriptions jusqu'au 15 avril 2007.

370 Euros (taxes comprises) pour les inscriptions à partir du 16 avril 2007.

Dans les droits d'inscription sont inclus : participation aux manifestations du colloque, documents du colloque (résumés des contributions, actes sur CD-ROM, liste des participants, etc.), participation au cocktail de bienvenue, pauses-café, déjeuners des 4 et 5 juin.

▪ pour les personnes accompagnantes

70 Euros (taxes comprises) pour les personnes accompagnantes, couvrant la participation au cocktail de bienvenue et à la soirée du colloque.

Modalités d'inscription :

Vous pouvez vous inscrire en ligne (<http://www.hospitalhealthrisks.gr>), par la poste ou par fax. Pour vous inscrire, merci de compléter le formulaire que vous trouverez dans le programme et de l'adresser à:

Imagine Congress & Travel E.E.

A l'attention de Mme Vannas Antonopoulou

9, rue, Kolokotroni, 10562, Athènes

Tel: +30 210 3252520

Fax: + 30 210 3252530

E-mail: v.antonopoulou@otenet.gr

Aucune inscription ne sera prise en compte ni modifiée par téléphone.

► *N'oubliez pas de faire une copie du formulaire pour vos dossiers*

Règlements :

Les règlements doivent être effectués au moment de l'inscription :

- par virement en Euros, à l'ordre d'Imagine Congress & Travel E.E.

Alpha Bank Branch no: 120

6, rue, Filellinon, 10557 Athènes - Grèce

Account no: 120 002320 005960

IBAN GR33 0140 1200 1200 0232 0005 960

BIC CRBAGRAA

- par carte de crédit (VISA, AMERICAN EXPRESS, MASTERCARD) à l'ordre de l'Imagine Congress & Travel E.E. Les chèques personnels ne sont pas acceptés.

► *Merci d'indiquer le nom du participant et le titre du colloque sur l'ordre de virement.*

Confirmation de l'inscription :

Une confirmation, concernant l'inscription, la réservation de chambre, les excursions, sera envoyée par e-mail. Au cas où vous n'avez pas d' e-mail, la confirmation sera envoyée par fax ou par courrier.

Hébergement durant le colloque :

Un contingent de chambres a été retenu dans les hôtels indiqués sur le bulletin d'inscription. Les prix annoncés comprennent le petit-déjeuner et les taxes. Merci de remplir le formulaire d'inscription et de le retourner à l'Imagine Congress & Travel E.E., de préférence avant le 31 mars 2007 (la disponibilité des chambres ne pouvant plus être garantie après cette date en raison de l'affluence à Athènes au mois de juin) et de joindre un acompte correspondant au prix d'une nuit. Aucune confirmation ne sera effectuée avant la réception de cette somme. Le solde devra être réglé le 20 avril 2007, au plus tard.

Dates importantes pour les inscriptions :

- 31 mars 2007 : après cette date, la disponibilité des chambres n'est plus garantie.
- 16 avril 2007 : les inscriptions au colloque passent de 300 Euros à 370 Euros.
- 20 avril 2007 : règlement du solde pour les hôtels
- 30 avril 2007 : après cette date, les demandes d'excursions ne seront prises en compte que dans la limite des places disponibles.

Conditions d'annulation :

Toute demande de modification ou d'annulation devra être adressée par écrit à Imagine Congress & Travel E.E., le cachet de la poste faisant foi pour le calcul des remboursements.

Inscription au colloque :

Jusqu'au 11 mai 2007, le montant intégral des frais d'inscription sera remboursé à l'exception des frais de dossier (40 Euros). Aucun remboursement ne sera effectué après cette date.

Hôtels :

Du 1er au 20 avril 2007 : retenue de 50% de l'acompte versé.

A partir du 20 avril, aucun remboursement ne sera effectué par Imagine Congress & Travel E.E..

Excursions :

Remboursement intégral des frais de participation en cas d'annulation jusqu'à 24h avant le départ auprès d'Imagine Congress & Travel E.E.

Programme social :

Cocktail de bienvenue

Lundi 4 juin 2007 (inclus dans les frais d'inscription pour les participants et les personnes accompagnantes)

Soirée du colloque

Mardi 5 juin 2007 (40 Euros pour les participants. Inclus dans les frais d'inscription pour les personnes accompagnantes)

Visites et excursions en option

Pour les excursions, un minimum de 40 personnes est requis.

Les réservations seront faites selon l'ordre d'arrivée des demandes et en fonctions des disponibilités.

Le paiement intégral devra être effectué au plus tard le 30 avril.

L'inscription aux excursions post-colloque est possible pendant le colloque.

Excursion pré-colloque

• Mycènes – Nauplie – Epidaure

Dimanche le 3 juin 2007, de 8h45 à 19h00 env.

Prix par personne : 93 Euros, déjeuner compris avec interprétation simultanée en trois langues.

Départ des hôtels à 8h45 pour la ville des Atrides chantée par Homère, Mycènes, berceau de la civilisation mycénienne (-1600 à -1100), où l'on découvrira l'histoire et la mythologie grecques. On pourra admirer la porte des Lions, plus vieil exemple d'architecture monumentale, le tombeau d'Agamemnon, les murs cyclopéens, et contempler depuis l'Acropole une vue panoramique. Après le déjeuner, départ pour Nauplie, première capitale de la Grèce indépendante (1828-1838) pour

une promenade dans ses ruelles pittoresques et la découverte de la Forteresse Palamidi, des maisons néoclassiques avec leurs balcons de bois et des boutiques d'artisanat local. La journée s'achèvera par la visite du théâtre d'Epidaure datant de l'Antiquité et renommé dans le monde entier pour son acoustique. Une agréable promenade jusqu'au Sanctuaire d'Asclépios, autrefois centre de soins réputé, permettra de s'initier au culte d'Asclépios, fils du dieu Apollon et père d'Hygie, dont les attributs (le serpent, le bâton et la coupe) demeurent les symboles de la médecine et de la pharmacie.

Excursions pendant le colloque

● Visite d'Athènes

Lundi 4 juin 2007, de 8h45 à 12h30

Prix par personne : 50 Euros

Départ des hôtels à 8h45 pour une découverte des deux aspects d'Athènes : la ville antique et la ville moderne. Visite guidée de la colline sacrée d'Athènes : l'Acropole, symbole de la civilisation grecque ancienne avec ses trois temples dédiés à la déesse Athéna (le Parthénon, l'Erechthéion et ses fameuses Cariatides et le temple d'Athéna Niké ou temple de la Victoire aptère). La ville moderne vous attend pour une découverte en toute liberté (temps libre pour s'installer à la terrasse d'un café, place Syntagma, ou faire les boutique de la rue Ermou). La visite comprend aussi la trilogie néoclassique : l'Université, la Bibliothèque nationale et l'Académie ainsi que le stade panathénien où furent organisés les premiers jeux Olympiques de l'ère moderne en 1896.

● Visite de l'Ancienne Corinthe

Mardi 5 juin 2007, de 8h45 à 14h00

Prix par personne : 55 Euros

Départ des hôtels à 8h45 à destination du Canal de Corinthe, au sub-ouest d'Athènes. Le célèbre canal relie le Golfe Saronique avec le Golfe de Corinthe. Pause pour prendre des photos. L'excursion se poursuit jusqu'à l'Ancienne Corinthe où Aposolos Pavlos a vécu et a enseigné pendant deux ans. Les ruines de la ville qui comprennent l'Agora et le temple d'Apollon attestent de la richesse et de l'importance de Corinthe dans l'antiquité. Petite pause à l'ancien port de Kechries, centre très important dans l'antiquité, où Apostolos Pavlos a débarqué. Retour à Athènes pour déjeuner.

● Visite au Temple sacré de Sounion

Mardi 5 juin 2007, de 15h00 à 19h00

Prix par personne : 36 Euros

Départ des hôtels à 15h00, à destination du Sud d'Athènes (distance 65 km d'Athènes) où se trouve le Cap Sounion. Cet endroit idyllique présente un grand intérêt archéologique. Ici se trouve le Temple ancien de Poséidon, un des plus

importants temples de l'Antiquité. A Sounion, on arrive par la route qui longe les côtes du Saronique. Le trajet, magnifique, traverse les plages les plus connues de l'Attique.

En arrivant à Sounion, on est frappé par la vue du Temple ancien, construit au sommet du Cap (60 m au dessus du niveau de la mer) et qui semble réunir le ciel, la terre et la mer.

Excursions post-colloque

• Delphes

Excursion possible le jour de votre choix, de 8h45 à 19h00.

Prix par personne : 93 Euros, déjeuner compris avec interprétation simultanée en trois langues.

Départ des hôtels à 8h45, pour traverser l'Epire en passant par les villes de Livadia et Arachova. Trois heures après, arrivée à Delphes, centre religieux de grande renommée avec le temple et l'oracle du dieu Apollon. Visite guidée du temple d'Apollon (6ème siècle avant J. C.), des trésors des Athéniens (475 avant J. C.), du théâtre ancien (2ème siècle avant J. C.), de la célèbre tholos, de la source de Kastalia, de l'imposant stade et du musée archéologique avec son fameux Aurige.

Croisière à Egine, Hydra et Poros

Croisière possible le jour de votre choix, de 7h45 à 19h00.

Prix par personne : 80 Euros, déjeuner compris avec interprétation simultanée en trois langues.

Embarquement au Pirée pour un agréable moment de détente sur le Golfe du Saronique. L'île d'Egine avec ses petits commerces, l'île cosmopolite d'Hydra et l'île de Poros, célèbre dans la littérature grecque, vous offriront des moments inoubliables.

Allgemeine Informationen

Veranstaltungstermin und -ort: Das Kolloquium findet vom 4. bis 6. Juni 2007 im Hotel Hilton (Terpsichore A,B,C), Athen, Griechenland, statt, Tel: +30 210 7281000, Fax: +30 210 7281111, <http://www1.hilton.com>.

Sprachen: Die Vorträge werden auf Deutsch, Englisch, Französisch oder Griechisch gehalten und simultan übersetzt.
Die Posterpräsentationen sind in englischer Sprache.

Tagungsband: Die Langfassungen der Vorträge und Poster werden auf einer CD-ROM veröffentlicht, die den Teilnehmern im Anschluss an die Veranstaltung zugeht.

Mittagessen: Mittagessen am Montag, 4. Juni und am Dienstag, 5. Juni (in der Teilnahmegebühr enthalten)

Teilnahmegebühr:

•Teilnehmer

300 Euros für Teilnehmer, die sich bis zum 15. April 2007 anmelden, danach **370 Euros**

Die Teilnahmegebühr beinhaltet: Teilnahme an den wissenschaftlichen Veranstaltungen des Kolloquiums, Tagungsunterlagen (Kurzfassungen, CD-ROM, Teilnehmerliste usw.), Begrüßungscocktail, Pausenbewirtung, Mittagessen am 4. und 5. Juni 2007.

•Begleitpersonen

70 Euros In der Teilnahmegebühr für Begleitpersonen sind der Begrüßungscocktail und der Gala-Abend eingeschlossen.

Anmeldung:

Bitte verwenden Sie für alle Anmeldungen das beiliegende Formular (Teilnehmer, Begleitpersonen, Besichtigungen und Ausflüge, Zimmerreservierung) und senden Sie es an:

Imagine Congress & Travel
Frau Vanna Antonopoulou
9, Kolokotroni Str., 10562 Athen
Griechenland
Tel: +30 210 3252520

Fax: +30 210 3252530

E-Mail: v.antonopoulou@otenet.gr.

Telefonische Anmeldungen oder Änderungswünsche werden nicht berücksichtigt.

► *Denken Sie an eine Kopie des Formulars für Ihre Unterlagen.*

Zahlungsmodalitäten:

Die Zahlung hat bei Anmeldung zu erfolgen:

- per Euro-Überweisung, ohne Gebühren für den Empfänger, an die Order von Imagine Congress and Travel

ALPHA BANK Branch no (120)

6, Filellinon Str, 105 57 Athen – Griechenland

Kontonummer: 120 002320 005960

IBAN GR33 0140 1200 1200 0232 0005 960

BIC CRBAGRAA

- per Kreditkarte (VISA, AMERICAN EXPRESS, MASTERCARD) ausgestellt auf Imagine Congress and Travel

► *Bitte geben Sie auf der Überweisung den Namen des Teilnehmers und den Titel des Kolloquiums an.*

Anmeldebestätigung:

Sie erhalten Ihre Anmeldebestätigung (Kolloquium, Hotels, Ausflüge) per E-Mail, Fax oder Post.

Bitte füllen Sie das Anmeldeformular aus und schicken Sie es möglichst vor dem 31. März 2007 an Imagine Congress & Travel (die Verfügbarkeit von Zimmern nach diesem Termin kann nicht garantiert werden, da der Juni bereits in die beliebte Reisezeit fällt). Bitte fügen Sie einen Anzahlungsbeleg bei, dessen Betrag dem Zimmerpreis für eine Nacht entspricht.

Bestätigungen erfolgen erst nach Eingang dieser Zahlung. Die Restsumme ist spätestens bis zum 20. April 2007 zu begleichen.

Wichtige Termine für Anmeldungen:

- 31. März 2007: nach diesem Termin keine Zimmergarantie mehr
- 16. April 2007: Die Teilnahmegebühr für das Kolloquium beträgt nun nicht mehr 300 €, sondern 370 €
- 20. April 2007: Restzahlung Hotels
- 30. April 2007: Nach diesem Termin können Exkursionsanfragen nur noch bei Verfügbarkeit berücksichtigt werden.

Stornierungen:

Jeder Stornierungs- oder Änderungswunsch muss schriftlich an Imagine Congress & Travel gerichtet werden. Der Poststempel dient als Grundlage für die Berechnung der zu erstattenden Beträge.

Anmeldung für das Kolloquium:

Bis zum 11. Mai 2007 wird die gesamte Teilnahmegebühr, abzüglich einer Bearbeitungsgebühr von 40 € erstattet. Nach diesem Termin erfolgt keine Erstattung mehr.

Hotels:

Bei Stornierungen zwischen dem 1. und 20. April 2007 werden 50% der Anzahlung erstattet.

Leider kann Imagine Congress & Travel für Stornierungen nach dem 1. April 2007 keinerlei Erstattungen gewähren.

Exkursionen:

Wenn Sie 24 Stunden vor dem Ausflug Ihre Teilnahme zurückziehen, erhalten Sie den bezahlten Betrag zurück.

Rahmenprogramm

Begrüßungscocktail

Montag, 4. Juni 2007 (in der Teilnahmegebühr für Tagungsteilnehmer und Begleitpersonen inbegriffen)

Gala-Abend des Kolloquiums

Dienstag, 5. Juni 2007 (40 Euros für die Tagungsteilnehmer, in der Teilnahmegebühr für Begleitpersonen inbegriffen)

Besichtigungen und Exkursionen

Mindestteilnehmerzahl: 40 Personen

Die Reservierungen werden in der Reihenfolge ihres Eingangs und je nach Verfügbarkeit vorgenommen.

Sie müssen die ganze Summe bis zum 30. April 2007 bezahlen.

Anmeldung vor Ort

Exkursion vor dem Kolloquium

● Mykene – Nauplia - Epidauros

Sonntag, 3. Juni 2007 - 08:45 Uhr bis ca. 19:00 Uhr

Preis pro Person: 93 Euros, inkl. Mittagessen und Reiseführung in 3 Sprachen

Abfahrt von den Hotels um 8.30 Uhr in die von Homer besungene Stadt der Atriden,

Mykene, bedeutende Stätte der mykenischen Kultur (1600 bis 100 v.Chr.). Hier heißt es, griechische Geschichte und Mythologie zu entdecken. Sie werden das Löwentor, das älteste Beispiel monumentaler Architektur, bestaunen können, das Kuppelgrab Agamemnonns, die zyklopische Stadtmauer, und von der Akropolis genießen Sie die Aussicht. Nach dem Mittagessen geht es weiter nach Nauplia, erste Hauptstadt des unabhängigen Griechenlands (1828-1838). Hier entdecken Sie die Palamidifestung, erkunden zu Fuß malerische Gässchen, sehen Häuser im neoklassizistischen Stil mit Holzbalkonen und zum Abschluss besuchen Sie das Theater von Epidaurus, das in der ganzen Welt für seine hervorragende Akustik bekannt ist. Schon seit der Antike werden hier Theateraufführungen inszeniert. Ein Spaziergang zur heiligen Stätte Asklepios, dem berühmten Heikundezentrum, weiht uns in den Kult des Askulap ein. Er war der Sohn Apollons und Vater von Hygieia. Seine Schlange, der Stab und die Schale sind noch heute die Symbole der Medizin und Pharmazie.

Exkursion während des Kolloquiums

•Tour durch Athen

Montag, 4 Juni 2007, 08:45 Uhr bis ca. 12:30 Uhr

Preis pro Person: 50 Euro

Abfahrt von den Hotels um 9.00 Uhr. Die Entdeckung Athens und seiner zwei Gesichter – die Altstadt und das moderne Athen – stehen auf dem Programm. Führung über den heiligen Hügel von Athen: die Akropolis, Sinnbild griechischer Kultur der Antike, mit ihren drei der Göttin Athena geweihten Tempeln: der Parthenon, das Erechtheion mit seinen berühmten Statuen der Karyatiden und der Tempel der Athene Nike, Tempel der ungeflügelten Siegesgöttin. Nach dem Besuch der griechischen Skulpturen im Akropolis-Museum erwartet Sie das moderne Athen, das Sie auf eigene Faust erkunden. Sie haben Zeit für einen Abstecher in ein Terrassencafé auf dem Syntagma- Platz oder für einen Einkaufsbummel in der Ermou-Straße. Das Programm umfasst auch die neoklassizistische Trilogie, bestehend aus Universität, Nationalbibliothek und Akademie, sowie das Panathenäische Stadion aus Marmor, in dem 1896 die ersten Olympischen Spiele der Neuzeit ausgetragen wurden.

• Besuch des antiken Korinth

Dienstag, 5. Juni 2007, 08.00 Uhr bis ca. 12.30 Uhr

Preis pro Person: 55 Euro

Abfahrt ab Hotel um 08.00 Uhr in Richtung Süd-West bis zum Kanal von Korinth (Isthmus), der den Saronischen mit dem Korinthischen Golf verbindet (kurzes Anhalten). In wenigen Minuten erreichen wir das antike Korinth, wo Apostel Paulus zwei Jahre lang gelebt und gepredigt hat. Die Ruinen der antiken Stadt (die Agora und der Tempel von Apollon) offenbaren den Wohlstand und die Bedeutung

der Stadt in der Antike. Kurzes Anhalten am antiken Hafen von Kenchreai, wo sich Paulus ausgeschifft hat.

● **Besuch von Kap Sounion**

Dienstag, 5. Juni 2007, 15.00 Uhr bis ca. 19.00 Uhr

Preis pro Person: 36 Euros

Abfahrt ab Hotel um 15.00 Uhr. Auf der Fahrt nach Kap Sounion (65 km von Athen in Richtung Süden) bewundern wir die reizvollen Strände von Glyfada, Vouliagmeni und Varkiza am Saronischen Golf, eine Landschaft, die den Himmel, die Erde und das Meer verbindet. Auf dem Felsen von Kap Sounion steht der Tempel von Poseidon, mit Säulen aus weißem Marmor. Kap Sounion war jahrhundertlang ein Wahrzeichen für die Schiffe, die von Piräus bis zu den Inseln und umgekehrt gefahren sind.

Exkursionen im Anschluss an das Kolloquium

● **Delphi**

Sie bestimmen den Tag für diesen Ausflug selbst, 08.45 Uhr bis ca. 19.00 Uhr

Preis pro Person: 93 Euros, inkl. Mittagessen und Reiseführung in 3 Sprachen

Abfahrt ab Hotel um 08.45 Uhr in Richtung Mittel-Griechenland, über Livadia und Arachova (bekanntere Urlaubsort im Winter). Nach einer dreistündigen Fahrt erreichen wir Delphi. Delphi war ein sehr wichtiger Pilger- und Orakelort in der Antike. Wir besichtigen den Tempel von Apollon (6. Jh. v.Chr.), das Schatzhaus der Athener (475 v.Chr.), das antike Theater (2. Jh. v.Chr), den großen Tholos, den Kastalia-Brunnen, das alte Stadion und das archäologische Museum, wo sich die bronzene Statue vom Wagenlenker befindet.

● **Kreuzfahrt nach Ägina, Hydra und Poros**

Sie bestimmen den Tag für diesen Ausflug selbst, 08.45 Uhr bis ca. 19.00 Uhr

Preis pro Person: 80 Euros, inkl. Mittagessen und Reiseführung in 3 Sprachen

Am Hafen von Piräus gehen Sie an Bord eines Kreuzfahrtschiffs und genießen dann einen entspannenden Tag auf dem Saronischen Golf. Sie werden unvergessliche Eindrücke von den Inseln mitnehmen, denn Sie besuchen die Insel Ägina mit ihren hübschen Geschäften, Hydra mit ihrem kosmopolitischen Flair und die in der griechischen Literatur häufig zitierte Insel Poros.

**ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ/ SYMPOSIUM SECRETARIAT/
SECRETARIAT DU COLLOQUE/ VERANSTALTUNGSSEKRETARIAT**

ELINYAE

Hellenic Institute for Occupational Health and Safety

143, Liosion str. & 6, Thirsiou str.

10445 Athens, Greece

tel: +30 210 8200150 (Mrs Trianti), +30 210 8200195 (Mrs Rizakou),

+30 210 8200124 (Mrs Bora)

fax: +30 210 8200222, +30 210 8813270

e-mail: mtrianti@elinyae.gr, rizakou@elinyae.gr, ioanna.b@elinyae.gr

ΕΓΓΡΑΦΕΣ /REGISTRATION/ INSCRIPTIONS/ ANMELDUNGEN

Imagine Congress & Travel

Ms Vanna Antonopoulou

9, Kolokotroni str., 10562 Athens, Greece

Tel: +30 210 3252520

Fax: + 30 210 3252530

e-mail: v.antonopoulou@otenet.gr

**ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ/ SYMPOSIUM OFFICIAL SITE/
SITE OFFICIEL DU COLLOQUE/ OFFIZIELLE HOMEPAGE DES
KOLLOQUIMS**

<http://www.hospitalhealthrisks.gr>